

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

Dispvtatio XIV. De dispositione spirituali prærequisita ad Eucharistiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

detur eiusmodi homini, propter vitandum periculum grauius irreuerentie.

63.

Neque hic casus, si occurreret, comprehensus videtur in decretis de non neganda Eucharistia peccatoribus in fine vita: illa enim de cetera loquuntur de peccatoris vere penitente, & cuius paenitentia sufficiens confit. Ideo enim in *Canone illo 13.*, Concilij Niceni exigitur, ut cum examine Episcopi concedatur Communio, praecedente debita probatio ne; & in dicto cap. super, de haereticis in 6. dicitur, dandam esse haeretico relapsi Eucharistiam, si manifesta sit eius penitentia. Aliunde vero periculum illud fraudis, & fictionis visa fuit causa virginis ad negandum Vaticanicum.

64.

Periculum fraudis est causa virginis ad negandum Vaticanicum.

In hoc ergo morali periculo irreuerentie non video, qua sit ex decretis Ecclesiastice obligatio dadi Eucharistiam. Ponamus enim aliquem depravatae vite, & corruptis moribus, adulterum, incestu sum, concubina domi habita, absque sacramentorum visu per multos annos vixisse cum publico scandalo, subito autem morbo correptum, & interrogatum, an velit absolutionem, signum aliquid tenacissimum dedisse; dubium tamen, cum quia dubium est an sit corpus sui, tum quia dubitatur an fuerit ille motus naturalis, an signum paenitentiae; & quidem attentis circumstantis fere videri certum, quod non sit sufficiens dispositus, nec habeat veram paenitentiam: propter extremum tamen periculum, & illud qualecumque dubij vestigium detur illi sub conditione Absolutio: ideone dignus censebitur, cui detur Eucharistia cum tali tantoque periculo irreuerentie: Quid enim si ille haereticus fuisset, & haeresiarcha obstinatissimus; daremus ne illi Eucharistiam propter illud qualecumque vestigium dubij de paenitentia volita? Certone non ita patrum Ecclesia curat de irreuerentia Christo debita in illo sacramento. Absolutione faciliter impeditur cum qualibet dubitationis umbra; parum enim refert, quod verba sub conditione proferantur, qua conditione non existente, sacramentum non conficiens, & alioquin extrema necessitas urget ad adhibenda remedia eti cu spe illa tenuissima, Christi vero maiestas, & tanti mysterij cultus cogit ad non temere illud in sterquilinium prosciendu. Non ergo repugnat, aliquem inueniri, cui, urgente iam exitu, absolutio sub conditione detur propter maximam necessitatem, & qualecumque dubium paenitentiae volitae; cui tamen Eucharistia propter indecentiam, & irreuerentiam dari non debet. Hoc itaque quod de possibili statuimus, si de facto in aliquibus Indis poneretur, exculari posset Parochorum seueritas, eo quod diurna experientia de hominum leuitate, incorrigibilitate, superstitione, ebrietate, aliquis inueteratis vitiis reddat eos fere certos de indispositione, vixque locu relinquat ad im-

Quod de possibili sit, forte de facto in Indis possumus.

periendam absolutionem sub conditione, vt in tanto periculo nihil remedij intentarū relinquantur. An vero haec excusat ita viuensalis sit, vt ad communem visum sufficiat, ipsi viderint, videtur enim difficile, quot tot, & tales circumstantiae non solum in uno aut alio sed in toto fere multitudine cocurrant.

Concludo itaque, Indorum Parochos, ut muneri suo satisfiant, optime facturos, si quod attinet ad Communionem annum, regulare dicti Concilij Limensis obseruent; vt quos persperxerint hunc cibum ab aliis discernere, eumque deuote cupere, & poscere, ad illum admittant, simulque pro debito suo omnes iuxta captum eorum instruant, excusat, disponant ad notitiam & desiderium huius sacramenti. Quoad viaticum vero morientium, neminem credere excludi, nisi talis esset ingenii, de cuius capacitate ad cognoscendum hunc cibum dubitaretur ut minimum, vel certe de eius indispositione talis esset presumptio, qua in reuidentia redundaret huius sacramenti, si tribueretur, iuxta regulas supra positas. Caueant tamen ministri, ne de hinc iplorum in instruendo, & mouendo, ac excitando a pietatem, ac veram paenitentiam mortibundo, incapacitatis, aut indispositionis, qua prætenditur, causa sit.

Restat dubium de Energumenis, de quibus olim varijs visus fuerunt, & propter decentiani illis negabatur Communio. Postea vero data fuit, vt constat ex Caffiano Collat. 7.e.30. & Prospero lib. 4 de pres. Elionib. & promissiōib. cap. 6. & ex Concilio Aul. 1. *Conc. 14.* Quæ consuetudo approbatur a Theologis, si cætera requisita ad sint; & traditur in Sacerdotali Romano antiquo, dummodo Energumenus hoc sacramentum deuote petat; & tacite viderit admitti in Rituali Romano nouo Pauli V. dum enumeratis aliis, quibus Eucharistia non est danda, de Energumenis nihil dicit. Circa antiquum vero visum videtur potest P. Vasquez diff. 212. cap. 4. qui cum diligenter examinat, & recentet.

DISPUTATIO XIV.

Dedispositione spirituali prærequisita ad Eucharistiam.

SECTIO I. Debere procedere statum gratis ante Communionem.

SECTIO II. Virum Communicare cum peccato veniali, sit peccatum saltem veniale, sicut Communicare cum mortali est mortale.

SECTIO III. Virum ad effectum Eucharistie requiratur actualis deuotio in comunicante.

SECTIO IV. An, & quomodo prærequisitur Confessio sacramentalis ante sumptionem Eucharistie.

SECTIO V. Quando licet accipere Eucharistiam, non premissa Confessio.

SECTIO VI. An, & quomodo requiratur contritus, quando non permittitur Confessio ante Communionem.

SECTIO VII. Quale sit præceptum confitendi statim post Communionem, quando aliquis absque Confessione communicavit.

TRIPLEX est haec dispositio, scilicet statutum gratiae, deuotio actualis, & Confessio sacramentalis; de quibus singillatim dicemus.

SECTIO

SECTIO I.

Debere præcedere statum gratia ante
Communionem.

Conuenient omnes Catholici contra hereticios nostris temporis in hoc, quod ad dignam Eucharistiam sumptionem prærequiratur necessario status gratia; quod definitum est in Tridentino *sess.* 13. cap. 7. & late probant Bellarm. lib. 4. de Euchar. cap. 17. & sequentibus; Suarez *disp.* 6. *sect.* 1. Vafquez *disp.* 205. c. 1. & alii, & constat clare ex Pauli verbis 1. ad Cor. 11. Prober autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat; qui enim manducat & bibit indigne, iudicium sibi manducat & bibit, non diuidancs Corpus Domini. Et ex Clemente Rom. lib. 7. *Apof.* Confit. cap. 72. in fine: Si quis inquit, sanctus est, accedit; si quis non est, cureret ut fiat per pauciem. Quæ formula, paucis mutatis verbis, inuenitur in fine omnibus Liturgiis antiquis, in quibus ante Communionem premoniebantur dicendo: sancta sanctus; quorum verborum sensus esse non potest, quem dicunt heretici, scilicet, ut includerent Cathechumeni; tum quia si iam multo prius exclusi erant ab Ecclesia ante oblationem sacrificij, & consecrationem; tum etiam, quia ex verbis adductis Clementis constat, eos solos dici non sanctos, qui nondum per penitentiam fuerant iustificati; & ideo illi non Baptismus, sed Penitentia commendatur, ut digni hanc & accedere possint ad Eucharistiam. Alia plura Patrum loca vide apud Bellarm. & alios supra citatos.

Ratio autem desumitur ex essentiâ huius sacramenti, quod cum institutum sit per modum cibi, & portus, ordinatur ex sua institutione, & per se, non ad generandum, aut vivificantum; id enim cibo, aut portu non competit, sed ad nutriendum, atque ideo ex sua institutione prærequisitum in lumente vitam spirituali; alioquin redderetur falsa eius significatio, qua significatur augmentum vita per nutritionem spiritualem.

Hoc ergo supposito, dubitari potest primo, an hæc obligatio sit tanta, & tam stricta, ut in nullo unquam casu liceat alicui hoc sacramentum sumere cum conscientia peccati mortalis. Sic enim videtur affirmare P. Suarez dicta *sept.* 1. Contrarium tam in aliquo casu fatetur P. Vafquez *disputatio.* 207. cap. 1. num. 3. vbi ait: Si quis in alteri recordetur alterius peccati commissi post Confessionem, cuius illuc ejus que nullum neque in uniuscumque habuisse contritionem, quia fortassis nunquam putavit esse mortale; tunc autem iam videt, aut vehementer dubitat esse mortale; ita posset tempore angustiarum arctari, alii que necessariis ipsis sacrificiis distracti (quoniam raro id accidere potest), ut nisi ab eo cessaret, nullo modo ad perfidiam contritionem exercitari posset; ac preinde tunc ad sacramentum in peccato illo mortali accedere, ad novum peccatum mortale ipsi non impuniretur, quia hoc præceptum non obligat cum tanto dispendio, ut debeat homo coram toto populo a sacrificio cum nota sui honoris cessare, portius quam ad sacramentum cum illo peccato accedere. Quemadmodum etiam, si quis sciret, se in mortali esse, & tamen necessarium esse ita subito ministrare Baptismum parvulo propter insensu periculum mortis, ut ad dolorem perfectione de illo peccato se ipsum mouere non posset, excusatetur ab irreuerentia sacramenti propter instantis periculum parvuli, & vi obligationi charitatis satisfacret. Hæc Vafquez; quæ mihi etiam probabilitas videntur; conseruentur autem idem a fortiori videtur dicendum, quando in subita hereticorum, vel paganorum interruptione periculum esset grauissimum irreuer-

tia Eucharistia inferenda, & Catholici in peccato existens non posset præ temporis augustinus disponere se per contritionem, aut occultare sacramentum, tunc enim propter eiusdem sacramenti reverentiam, sicut posset ex omnium sententia non ieiunus, sic etiam videtur, quod posset in peccato existens Eucharistiam sumere ad vitandam eius irreuerentiam. Nec ex his colligi potest, quod possit etiam Sacerdos ad vitandam infamiam celebrare in statu peccati, cuius antea recordatur; nam tunc potest moraliter disponere se cum diuina gratia, & elicere dolorem perfectum de peccato, vel certe in Missæ discursu id præstatre potest; causis enim supra positi rarissime possunt contingere.

Secundo dubitatur, an sit grauius peccatum sumere Eucharistiam cum pluribus, aut grauioribus peccatis, quam cum paucioribus, aut leuioribus mortalibus? Aliqui enim volunt peccata minus grauia posse magis repugnare Eucharistia, v. gr. peccata carnalia magis, quam spiritualia. Tribuitur Aliorum Alesni 4. pag. quæst. 46. memb. 4. & 5. Qui modus dividendi posset apparetur confirmari ex eo, quod aliqua possunt esse peccata minus grauia, qua tamen magis aduersentur significationi huius sacramenti, verbi gratia, peccata discordia, odium, & similia, quæ faciunt divisionem inter membra corporis mystici; cum autem hoc sacramentum signifiet unitatem fidelium inter se, qui de uno, eodemque pane participant, consequens est, quod eiusmodi peccata magis falsam reddant significationem sacramenti, atque ideo magis grauem culpam sumptionem ipsius; quia culpa hæc desumitur ex eo, quod redditus falsa significatio sacramenti per sumptionem indignam.

Aliunde posset aliquis contendere, maiorem, aut minorem grauitatem peccatorum præcedentium patrum referre ad aggrauandam, vel minuendam culpam communionis indignæ; nam culpa hæc consistit in eo, quod impeditur fructus & effectus sacramenti: hic autem, quæ impeditur per unum vel per plura peccata; quolibet enim peccato auferret gratia habitualis, quæ prærequisitur ad fructum Eucharistie. Vnde sicut ad Communionem requiritur ieiunium naturale, & ideo patrum refert quod unum ouum, aut quinque comedens; per quodlibet enim auferret omnino ieiunium requisitum; & ideo non videatur aggrauari peccatum ex pluribus ovis antea editis, sic cum ad dignam communionem prærequiratur ieiunium spirituale, seu puritas a peccato mortali, & hæc omnino tollatur quilibet peccato mortali; consequens videtur, quod pluralitas, vel grauitas eorum patrum referat ad aggrauandam culpam indignæ sumptionis.

Communis tamen, & vera sententia affirmat, aggrauari hoc peccatum ex pluribus, & grauioribus peccatis præcedentibus; quod sumitur ex S. Thoma in *prefaciâ quæst. 80. artic. 5.* ad. quia nimis potissimum ratio malitia in sumptione indigna consistit in eo, quod reddit falsam significationem præcipuum sacramenti, quod significat nutritionem spiritualem; hæc autem redditur magis falsa in habente plura, & grauiora peccata: nam sicut magis distat à vite spirituali, qui mille peccatis mortalibus oppressus est, quam qui uno; ita longius absit à veritate signum, quod significat illum hominem vivere, & nutriti spiritualiter, quam quod significat hoc ipsum de habente unum solum peccatum.

Vnde ad rationes in contrarium adductas facile responderetur. Ad primum, peccata, verbi gratia, contra unionem, & concordiam falsificant quidem hoc

Secundum
dubium.

*Alius alij
possent dicere.*

*Communi &
vera senten-
cia vult ag-
grauari pec-
cati ex gra-
uioribus pre-
cato.*

*Respondeo
ad rationes in
contrarium
adductas.*

hoc sacramentum magis non tamen circa significacionem eius potissimum, quae est de augmento vita spiritualis, sed circa significacionem aliquam accidentalem, & minus principalem: at vero peccata grauiora falsificant magis circa significacionem potissimum, & principaliorem, ut dictum est. In quo sensu S.Thomas vbi supra concedit, peccata contra castitatem magis opponi secundum quid perceptio Eucharistiae, quatenus per eiusmodi peccata spiritus magis carni subiectur, & ita impeditur fervor dilectionis, qui requiritur in hoc sacramento. Simpliciter tamen magis opponuntur peccata grauiora, quae magis opponuntur charitati substantiali.

8.
Obiectantur
verbis Pas-
chasi.
Paschasius
Abb.

Obiecti solent verba quedam Paschasi lib. de corpore & sanguine Domini cap. 22. qui habetur in Bibliotheca Patrum. Vbi ex ritu veteris legis accingendi renes ad comedendum Agnum, probat necessitatem maximam castitatis ad sumendum Eucharistiam his verbis. Propter se vnuquisque, & ut precipitur, sic se agat. Renes vestros, inquit, accingetis, quia hoc sunt vita senaria, quibus virginis generantur. Unde constat, quod nulli periculosis ea contingunt, quam luxuriosi, & incesti. Propterea primum hoc loco & luc castitatis in renibus, quorum servitor est Deus per se ipsum, adfigitur, &c. In quibus verbis Paschasius videtur agnoscere grauiorem culpam in Communione cum peccato luxurie, quam cum aliis peccatis etiam grauioribus.

9.
Suarez.
Respondebat
Suarez.
Obiectatur

P.Suarez dicit, esse magis periculosa Communionem illam propter maius periculum incidentem in prauam, ac detectabilem consuetudinem, & contemnendi paulatin. Ceterum non ostendit, nec videtur apparet illud maius periculum, cum ille etiam, qui communicat absque animo restituendi, vel celebret absque animo recitandi Officium, habeat simile periculum consuetudinis, & contemnendi.

Vasquez.
Respondet
Vasquez.

P.Vasquez responderet, illud intelligentius esse, non de maiori periculo simpliciter, sed secundum quid, quatenus per peccata luxurie (ut dixit S.Thomas) spiritus magis subiectur carni, & ita magis impeditur fervor dilectionis, qui requiritur in hoc sacramento; quia consideratio, que ad fervorem deberet excitare, magis impeditur.

10.
Hoc responso
refellitur.

Hec etiam responso non videtur esse iuxta mentem Paschasi. Nam ex eo, quod peccata luxurie magis subiiciunt spiritum carni, sequitur bene, quod magis impedianter fervorem dilectionis, & per consequens dispositionem requisitam ad hoc sacramentum, ut dixit S.Thomas, non tamen sequitur, quod ipsa Communio sit magis periculosa, protul dixit Paschasius: nam carentia dilectionis Dei eadem est in luxurioso, quando communicat, & quando non communicat; nec ista carentia crescit ex communione, ergo non est magis periculum in communione cum peccato luxurie, quam in communione cum aliis peccatis grauioribus: nam qui communicat etiam cum alio peccato grauiori, certissime caret tunc fervore dilectionis requisita. Vnde ergo erit magis periculosa illa alia communioni, quam ista, si viraque sit absque fervore dilectionis.

Dices.

Dices, maius periculum esse in communione cum peccato luxurie, quo efficacia Eucharistie magis impeditur, facilius enim Eucharistia excitaret alii peccatores ad actum dilectionis, quam lascivium, eo quod in isto spiritus sit magis grauatus, & hebetus, ac subditus carni, atque ideo minus aptus, ut excitetur ad dilectionem Dei, ideo periculosius recipitur cum eiusmodi peccatis Eucharistia, quia nimis minor est minor spes sentiendi fructum sacramenti.

I 2.
Reponitur

Sed contra hoc est, quod si Eucharistia sumatur cum qualibet alio peccato mortali, sacramentum

nullum prorsus effectum operari in sumente; cum enim non conferat gratiam habituali, non confert etiam gratias actuales, auxilia, aut inspiraciones, quae non conferuntur per sacramenta, nisi media gratia habituali, & in iis subiectis, que sacramenta digne suscipiunt; ergo non est minus periculum amittendi eiusmodi lumen, & excitationes, quando suscipitur cu quolibet alio peccato mortali, quam quando suscipitur cum peccato luxurie.

Posset aliquis dicere, tantum esse huius sacramenti virtutem, ut tunc etiam quando indignus fuit, aliquando sui splendoris radius in peccatis mente diffundat, & eum ad dolorem excite, ac compunctionem. Quod videtur indicare Cyril. lib. 9. in Iohann. cap. 19. vbi dicit, ideo diabolus vehementius Iudam impulsus post Eucharistiam sumptam, ut celerius festinaret ad consummandam prorditionem, quia nimis timuit, ne fortasse sacramenti virtute illuminatus ad penitentiam moueretur. Nam etiam ludan, inquit, cum populo omnino separaverit, tum moram, sum benedictionis virtutem timens, ne scintillam in animo eius accendat, ac inde illuminauerit, & ad meliora retraxerit, magna praecepit agit celitate. Huic ergo emolumenti magis incapax est, qui cum luxurie peccato communicat, propter maiorem mentis hebetudinem ab eiusmodi peccatis contractam, ratione cuius difficultas potest Diuinis illustrationes percipere.

Adhuc tamen non videtur id satius iuxta mentem Paschasi, qui non solum dixit, communionem cum peccato luxurie esse minus viilem, sed dixit, esse positivae magis periculosa, hoc est, magis noxiaria, quam cum aliis peccatis. Esse enim periculosa, significat per ipsam non solum non affecti aliquod commodum, aut lucrum, quo caret ille etiam, qui non communicat, sed incurrit in aliquod malum nolum, in quo non incurrit homo, si modeste a Communione abstinenter; non est ergo periculosa communio ex eo solum, quod non illuminetur homo per illam, nam minus illuminaretur per illam, si non communicaret; sed est periculosa, eo quod aliquod detrimentum, aut supplicium efficeret, quod non incurriter homo, non communicando cum eiusmodi peccatis.

Quale autem sit istud malum, & detrimentum speciale eius, qui cum luxurie peccatis accedit ad Eucharistiam, dici potest consistere in eo, quod in penitentiam indigne communionis priuatur specialibus, ac validioribus auxiliis Diuinis ad vincendas tentationes sua carnis. Cum enim Eucharistia specialiter conferat robur contra eiusmodi tentationes, & purificet, ac castificet carnem digne communicantis, hinc est, ut ille, qui Eucharistiam indigne tractat, instissime priuatur eiusmodi auxiliis extraordinariis, non solum illis, quae intuito eiusdem Eucharistie digne suscepere danda essent, sed etiam illis, que aliunde ex sua misericordia Deus peccatoribus eiusmodi in remedium propriam fragilitatis largiri let. Hoc enim modo solent puniri iij, qui specialiter peccant contra aliqua remedia Diuinia, ut quia in remedium ipsum peccarunt, mortuum vehementius patiantur. Sic qui peccat contra Ecclesiastica sacramenta, instissime in hoc ipso punitur, ut necessitatis tempore eorum opportunitatem non habeat. Item qui aliorum non miseretur, Diuinam etiam demeretur erga se misericordiam. Qui contra Beatisimam Virginem blasphemus, & impius est, periculosius etiam peccat, quia Virginis intercessione aliis peccatoribus communis meritis priuatur; dignus enim est, ut absque specialibus illis auxiliis maneat, qui contra remedia ipsa specialiter peccat.

Disput. XIV. Sect. I.

409

Hinc ergo oritur maius illud periculum communis indigne cum peccatis luxuria: peccat enim contra sacramentum purissimum, quod in remedium eiusmodi tentationem Deus misericordissime prouidit, & ideo merito a Deo relinquitur sub grauiissimis temptationibus propriis carnis absque specialibus auxiliis, quae aliquando peccatoribus dari solent. Aliunde vero cum eiusmodi peccata magis subiiciunt spiritum propriam carni, ut dixit S. Thomas, & ideo magis indiget eiusmodi peccator specialibus auxiliis ad ea separandia; hinc etiam fit, ut maius sit periculum luxuriosi communicatis, quam alterius peccatoris, quia licet alius etiam peccator propter indignam communionem priuet speciales, & maioriibus auxiliis ad resurgentem; poterit tamen facilius resurgere cum auxiliis ordinariis, quam luxuriosus, cuius spiritus ita torpet propter carnis pertulantia, ut difficile possit commoueri, nisi vehementioribus auxiliis, que tamen, ut diximus, in ponam remedium contempti, & sacrilege accepti, merito eidem negatur; & ideo dicitur, quod eiusmodi de peccator periculosius accedit ad Euchariastam. Quam rationem videtur indicare idem Paschafius in verbis relatis: *Quia hoc sunt (inquir) vita femina, quibus virginis generatur;* quasi dicat, quia hoc sacramentum remedium speciale est ad calitatem feminandam, inde fit ut qui sacrilegio illud tractaret, maximum periculum incurat in tam difficili bello succumbendi, ablatis sibi in ponam specialibus subditiis, sine quibus homo in sua carnis potestate fape traditus difficile poterit ab eo corpore euigilare, & resurgere. Fatenem ergo, in aliquo sensu maius periculum communionis cum peccatis carnis; catenam major grauitas, & malitia implaciter, & per se invenientur in communione cum grauioribus, aut pluribus peccatis, eo quod redditum signum magis falsum; sicut qui dicit, se nihil proſus comedisse, cum reuera comedere laute plura fercula, magis mentitur, quam qui comedit octo colum, vel decem unces, & dicit se nihil comedisse.

Vnde ad rationem dubitandi supra positam con-
stat malitiam huius peccati non confistere solum
in impediendo fructum sacramenti, sed etiam in
falsificatione illius signi, qua falsitas eo est maior,
quod homo longius abest a vita spirituali, quam sa-
cramenti suscepit significare præsupponi in fulci-
pientibus maior est falsitas dicens, Patios esse
prope Romanos, quam id dicentis de Mediolano. Ad
exemplum vero supra adductum de præcepto ieiuni-
nij ante Communionem, responderi potest, in pri-
mis non esse omnino simile, quia per plus cibi sum-
ptum non redditur magis falsa significatio sacra-
mentalium Eucharistiarum; sicut per plura, aut grauiora
peccata, quibus homo separatus est a Deo. Deinde
in rigore negari potest, quod non crescat grauitas
peccati ex pluribus cibis ante Eucharistiam sum-
ptis: quis enim dicat, non magis peccare eum, qui
potest prandium, & potum lauum, quam eum, qui
potest vnujs anygdale eum communicari? Certe cum
ieunium illud præcipiat ubi reuerentiam Eucha-
ristiarum debitam, negari non potest, crescere indecen-
tiam, & culpam, cum crescat irreverentia, qua pro-
culdubio maior est in primo casu, quam in secun-
do; tum quia minus aptus est homo ad spiritualem
gustum percipiendum post multum, quam post pa-
rum cibi sumptum; tum etiam, quia major irreue-
rentia est, quod multi cibi, quam quod pauci præce-
dam cibum Eucharisticum; sicut maior irreverentia
est, quod multi, quam quod vnujs, vel alius præce-
dat loco Principem. Haec autem sunt potissimum ra-
tiones, propter quas ieunium naturale præcipitur

communicaturis, ut constat; ergo crescit irruentia ex maiori cibo praecedenti, licet non sit necesse, quātitatem cibi postea in Confessione explicare, eo quod vel non est circumstantia ita notabiliter agrauans, vel quia circumstantiae aggravantes intra eamdem speciem non debent necessario explicari.

Petes, utrum debant explicari in Confessione qualitas, vel numerus peccatorum praecedentium, cum quorum conscientia aliquis indigne communicaret? Responderet negativus, quia in Confessione non debet necessario explicari, nisi species, & numerus peccatorum: qualitas autem diuersa, vel numerus peccatorum praecedentium non facit, quod Communio subsequens sit in se plura peccata, ut constat, nec quod sit specie diuersa, omnia enim peccata opponuntur Communioni sub eadem ratione specifica falsofaciendi signum sacramentale, & impediendi totum effectum sacramenti. Quamuis ergo peccata illa debeant explicari secundum species, & numerum ad integrum eorum confessionem, non tamen ad Confessionem indignae communionis, ad quam sufficit dicere, Accepi Eucharistiam in statu peccati; Sacerdos tamen debet dicere: Celebtabui in statu peccati; quia non solum peccauit recipiendo, sed etiam conficiendo sacramentum in statu peccati, & trunque debet explicare.

Dubitatur tertio, utrum qui accipit Eucharistiam contra praeceptum aliquod humanum , committat peccata, vnum contra prohibitionem illam, alterum, quatenus communicat in peccato ; P. Suarez, l. 1. q. Dicit ergo, docet, esse vnum peccatum, explicandam tamen esse in Confessione illam circumstantiam, quod, v. g. cum excommunicatione accepit Eucharistiam; quia notabiliter aggrava in tandem speciem. P. Valquez vbi supra n. 5. quamin non loquatur expresso de excommunicato , sed eo, cui prohibita est communio , dicit , esse vnum peccatum ; quia virtusque praeceptum est ex eodem motu religionis , cuius intuitu remouere a legislatore humano illi vt indignus , ne reperget Eucharistiam; plura autem præcepta non sicut plura peccata , quando omnia sunt ex eodem motu : vnde consequenter ad sua principia fert , non esse in Confessione explicandam illam circumstantiam.

Hoc tamen non caret difficultate; quia licet veritas sit præcepta, quæ procedunt ex eodem motiuo, & multipli car peccata, aut malitias; in nostro motiuo causa illa prohibitions non videntur esse aequaliter ex eodem omnino motiuo. Nam eti propositio Superioris humani, qua excommunicatus potest communicare, procedat ex eo motiuo nouendi indignum ab Eucharistia, ex quo etiam motiuo lex naturalis, vel Diuina prohibet Communicationem peccatori; ceterum lex naturalis, seu Diuina habet etiam aliud motiuum, ut vidimus, ad præendum communionem in peccato, nempe ne datur falsa significatio sacramenti, & ne sacramentum fraudetur suo effectu propter incapacitatem subiecti; quo quidem motiuum non habet exceptum humanum; ut constat in eo, qui incurrit communicationem in statu gratiae, propter continentiam potest, si aliquis, v.g. mandauit famulo, ut vulneraret, vel occideret clericum, & ante exequitionem mandati doluit de peccato, & confessus est, ac fiscatus, non potuit tamen iam renouare mandatum postea quando re ipsa clericus occiditur, ipse erit censuram, cum tamen tunc sit in statu gratiae & non poterit liceat comunicare, cuius prohibitus est motiuum non est tunc incapacitas subiecti recipiendum effectum sacramenti, aut falsitas

17.
Quassia san-
tifera.

18.
Dubitatur
arrio de sus-
piente Eta-
paristiam
ntra prace-
sum aliquod
umanum.
uarez.
asquez.

19.

This image shows a vertical strip of aged, reddish-brown paper, possibly a book cover or endpaper. The paper has a textured, slightly mottled appearance with various shades of brown and tan. There are several small, dark spots and faint smudges scattered across the surface, particularly towards the bottom. The edges of the paper appear slightly worn and frayed.

significationis sacramentalis. Quod idem continet, quando excommunicatus bona fide confiteretur peccata, & immemor excommunicationis non absolvitur à censuris, sed solum à peccatis; tunc enim secundum veriorem sententiam absolvitur valide à peccatis, & iustificatur virtute sacramenti; & tamen manet ligatus censura, ratione cuius non potest licite communicare, si aduerterat, donec absoluatur à censura. Non ergo habet prohibitio humana idem omnino motuum, quod habet lex diuina, vel naturalis prohibens communionem in peccato, atque ideo oportebit explicare utramque prohibitionem ad declarandum malitiam ortam ex diuerso motu.

20.

Illa tamen doctrina vera est quoad praxim.

Adhuc tamen quoad proximam existimo, doctrinam illam veram esse, nec oportere explicare utramque illud praecipuum; quia licet praecipuum humanum non habeat fortasse totum motiuum, quod habet praecipuum diuinum, hoc tamen habet totum motiuum, quod habet praecipuum humanum, nempe remouere ab hoc sacramento indignos, ex quo motiuo remouentur ab Ecclesia excommunicati, etiam quando sunt in statu gratiae, propter indignitatem aliquam praecedentem, licet non sint nunc peccatores; sicut & remouentur non ieiuni propter eamdem reverentiam sacramenti, licet sint in gratia. Ille ergo, qui explicat, se accepisse Eucharistiam indigne, seu in statu peccati, iam explicat sufficienter malitiam, qua sumitur etiam ex prohibitione Ecclesiae, scilicet, se peccasse contra praecipuum remouens indignos hoc sacramento, in quo motiuo conuenit utrumque praecipuum.

21. Instans.

Dices, ergo saltem ille, qui solum diceret, se cum excommunicatione accepisse Eucharistiam, non explicaret sufficienter totam malitiam, quia prohibitio Ecclesiae, vt vidimus, non habet totum motiuum, quod habet praecipuum non communicandis in peccato, scilicet, ne sacramentum fraudetur suo effectu propter incapacitatem subiecti, & ne reddatur falsa eius significatio cum posset excommunicatus esse in statu gratiae, vt vidimus. Respondeo negando sequelam, adhuc enim dicendo, se cum excommunicatione accepisse Eucharistiam, explicaret sufficienter totam malitiam, quia explicaret etiam, se non solum cum excommunicatione, sed etiam cum peccato mortali communicasse, arque ideo falsam, & iniuriam redditisse sacramentalem significationem, & efficiaciam. Nam eo ipso, quod scienter cum excommunicatione volebat communicare contra Ecclesie prohibitionem, peccabat mortaliter, atque ideo iam communicaret in statu peccati contra praecipuum naturale, vel diuinum. Imo licet non communicaret de facto, sed habuisse solum voluntatem communicandi cum excommunicatione, si postea se de illa voluntate accusaret, sufficienter explicaret totam malitiam communicandi in peccato, quia velle communicare cum excommunicatione, est velle communicare cum peccato ad minus commissio in illa voluntate praecedenti; vnde cum communio cum excommunicatione non possit scienter fieri nisi cum peccato, & in peccato dicere, se voluisse communicare cum excommunicatione, erit dicere, se voluisse communicare in statu peccati. Manet ergo vera, quoad proximam doctrinam illorum Auctorum.

SECTIO II.

Vtrum communicare cum peccato veniali, sit peccatum saltem veniale, sicut communicare cum mortali est mortale.

22.

Supponuntur quodā certa.

Certum est apud omnes, peccatum esse venia quodā certa. Cle, quando ipsam communio ordinatur ad

malum finem veniale, aut si esset contra aliquod praceptum obligans sub veniali. Certum etiam est, non impediti effectum gratiae per peccatum veniale, si tale, quod reddit malam venialiter ipsam sumptionem, vt cum communi probat Suarez dis. 63. sect. 3. difficultas est, quando peccatum veniale est habituale solum, vel certe actualē concomitans, vt si quis, dum recipit sacramentum actu cogitat de dicendo aliquo mendacio, aut quid simile.

P. Suarez disputat. 66. sect. 1. cuim aliis docet, si quis, quando recipit Eucharistiam, actu committat aliquod peccatum veniale; v.g. si actu sit in aliqua vanâ cogitatione, aut delectatione, & ea ratione accedit distractus, & sine debita devotione, & reuerentia, esse peccatum veniale sic communicare. Deinde, si quis confuetudinem habeat committendi multa venialia, vel conscientiam sentit eorum multitudine operantur, & ideo ad tractanda spiritualia indisponitur, & tepidam, non posse excusari a culpa veniali, si fine villo dolore, aut proposito emendandi vitam ad Eucharistiam accedit. P. Vasquez dis. 207. c. 2. in neutrō casu dicit esse nouum peccatum veniale accedere ad Eucharistiam, siue cum actuali peccato veniali, siue cum multitudine venialium habitualium. Quia in neutrō casu impedit effectus praincipius Eucharistiae, qui est augmentum gratiae sanctificantis; nec homo tenetur ad procurandum omnem effectum, quem Eucharistia potest cauare.

Ego distinguendum existimo. Et in primis loquendo de peccato veniali actuali, facio quidem, non semper per illud reddi communionem ipsam malitiam, aut peccaminosam; cum hoc tamen stat, quod sit specialis culpa venialis cum illo peccato actuali accedit ad communionem, vel (vi magis proprie loquamur) habere illum actum, quod accedit ad communionem. Prima pars probatur, quia, adhuc stante illo actu peccati concomitanti, accessus ad Eucharistiam potest esse in se honestus, & sanctus, imo & obligatorius. Quid enim si Sacerdos, dum celebrat, in ipsa communione sentiret, se distractum ad vanas cogitationes, ideone debet omittere communionem, aut differre, & interrumpere cum populi scandalo, & contra reverentiam Sacrificij, donec colligeret mentem, & disponeret se melius. Imo potest, & debet Sacrificium continuare, peccatum in illa distractione, aut cogitatione, non tantum peccat in continuatione Sacrificij ex suppositione illius distractio[n]is. Sicut qui canit ex debito in choro, & aduerterit, se esse distractum distractio[n]e leui, & veniali, non debet eo ipso interrumpere cantum, sed debet omnino progrexi, ita vt peccat quidem habendo distractio[n]em, ipsa tamen recitatio, seu continuatio non sit nouum peccatum, sed potius actio debita, & honesta.

Ex quo exemplo probari potest secunda pars assertio[n]is, quia nimis difficultas illa non solum est culpabilis ex proprio obiecto, v.g. quia est auditio distractio[n]is leuis, quem focus forte suggestit, sed etiam sit culpabilis propter circumfariam recitationis Officij; atque ideo etiā ex esse est circa matutinam differentem, esse tamen peccatum propter illam circumstantiam, quatenus impedit arietinem debitam orationi vocali, oportet tamen distinguere non enim peccat homo, quia cantat, aut recitat, sed quia audit, & attendit ad illa alia tunc quando recitat, quae distractio est culpa specialis contra religionem; vnde fieri potest, quod actu meretur per ipsam voluntatem cantandi, aut recitandi iuxta debitum suum, quae voluntas est bona, & simul peccet, & demeretur per voluntatem concomitan-

concomitantem habendi distractionem eo tempore, que voluntas est mala. Sic in nostro casu, qui accipit Eucharistiam cum peccato actuali veniali, habet duos actus: alterum accipiendi Eucharistiam, qui potest esse bonus, & debitus; alterum habendi distractionem, & indeuortionem actualiem per illud actuali peccatum; & haec voluntas potest esse mala, non solum ex proprio obiecto, quatenus est peccatum actuali inanis gloria, verbi gratia, vel propositorum mentiendi, sed etiam malitia contra religionem quatenus est irreuerentia contra sacramentum, quod actu suscepitur; atque ideo verum erit in hoc casu, quod dicebat P. Suarez, committi non solum peccatum, aut nouam malitiam propter peccatum, aut malitiam inanis gloriae, aut mendacij; quae malitia dari potest, etiam si ille actu concomitans ex proprio obiecto non esset culpabilis; vt si quis attenderet tunc ad sermones indifferentes; adhuc enim peccaret, non quia acciperet Eucharistiam, sed quia attenderet tunc ad alia; quod fieri non potest absque irreuerentia aliqua contra dignitatem tanti sacramenti. Negari autem non potest, scilicet, que, & forte magis contra sacramenti reverentiam actu non solum cogitare, sed etiam affici, & ampliatio obiectum turpe, dum actu recipitur sacramentum; ergo licet ipsa receptione sacramenti non sit peccaminosa, illa tamen irreuerentia, quando sacramentum recipitur, habebit speciem malitiam venialem, quam non haberet, si non concurret cum receptione sacramenti.

26. Dixi tamen, non semper per peccatum veniale actu le concomitans reddi mala, & peccaminosa ipsum communicationem: non enim nego, alio quando posse refundi malitiam venialem in ipsum actum communicandi. Quod duplice potest contingere; primo in istam communicationem, ad quam primo si voluntas interior sit una & eadem, qua homo vult virtuose coniungere, scilicet communicationem, & distractionem, aut aliud peccatum veniale; cum enim illa coniunctio sit mala, saltem ex parte vniuersi extremiti, consequens est, vt voluntas illa, quae vult virtuose extrellum, sit mala malitia proueniens ex parte vniuersi obiecti; quod sufficit ad hoc, vt tota voluntas sit mala; nam malum ex quo cumque defectu, & per consequecens actu externus communicationis, qui procedit ex illa voluntate mala, erit etiam malus, cum nullam aliam habeat bonitatem, aut malitiam formalem actioni externa, nisi quam accipit denominative ab actu interno, a quo procedit.

Secundo potest communio reddi mala ex concomitantia peccati venialis actualis; quia licet aliquando non debeat homo cessare ab aliqua actione propter peccatum concomitans, immo expedit progrexi, vt in exemplis adductis Sacerdotis celebrantis, aut Canonici cantantis in choro, aliquando tam melius erit cessare propter reverentiam debitam actioni sacrae. Negari enim non potest, quod res factae propter suam dignitatem exigant peculiarem reverentiam in carum vnu, aut receptione; vnde ad ipsas preces sacras recitandas, & loquendam cum Deo exigunt aliquis preparatio, qua cor auocetur ab externis, & mens eleuetur ad Deum; quare qui se experitur nimis distractum ad aliquid externum, vel passione perturbatum, debet se prius, si posset, ad semeripsum reuocare, & sedare animum, antequam Diuinis preces, aut functiones inchoaret. Quanto magis preparatio aliqua necessaria est ad Diuinissimam Eucharistiam suscipiendam? Quis enim excusat ab omnii culpa eum, qui a ludo surgeret immediate, vt Eucharistiam suscipiat, & statim ad iudicium redire?

P. Ioan. de Lugo de Sacramentis.

Requiritur ergo non solum ex consilio, sed etiam ex precepto saltem sub veniali aliquis preparatio propter reverentiam debitam tanto sacramento, cui reverentiae aduersatur modus ille accedens absque villa devotione, aut preparatione: sicut si non flexis genibus, nec capite discooperro, sed ambulando, abique extera modestia vellet aliquis communicare. In quibus casibus non solum est culpabilis defectus ille reverentiae, & dispositionis debita, sed etiam ipsem acceſsus ad Eucharistiam: nam supposito defectu illo dispositionis, debet homo differre aliquantulum, & exspectare paulisper, vt interim procuret debitam dispositionem. Neque enim sufficit, quod homo sit absque conscientia peccati mortalis, atque ideo sacramentum possit conferre effectum gratiae, vt eius suscepit sit simili pectora bona, & honesta hic & nunc: nam si quis quotidie, & singulis diei horis ter, aut quater Eucharistiam acciperet, seclusa etiam prohibitione Ecclesiae communicandi bis eadem die, frequentia illa irreuerentia procul dubio contineret: fatendum ergo est, aliquando susceptionem ipsam sacramenti posse esse peccatum veniale proper defectum debita reverentiae. Supposito igitur, quod aliqua peculiaris reverentia, & dispositio sit debita sub veniali, ita, vt ea deficiente, non solum defectus dispositionis culpa sit, sed etiam ipsa suscepitio sacramenti, hoc, inquam, supposito, verisimile est, pertinere etiam ad reverentiam debitam, vt homo non sit actualiter peccans, quando accipit hoc sacramentum, ita vt etiam ipsa suscepitio sacramenti in ea circumstantia sit culpabilis; debuit etiam, si commode potest, differri, donec anima quiesceret, & cessaret ab eo peccato actuall. Si tenetur enim homo, quando distractus est ad res profanas, exspectare paulisper, & donec mente ab iis cogitationibus abstrahat, vt cum reverentia debita communicet; quanto magis id debet facere, quando anima actu occupatur amore obiecti illiciti, quod genus distractionis maiorem irreuerentiam afferre videtur?

Hinc iam colligi potest, quid dicendum sit de accedente cum peccatis venialibus habitualibus: de quo similiter existimo, in primis non semper peccare per ipsam susceptionem sacramentum. Contingit enim, non posse absque peccato, vel incommmodo graui differri communionem, vt si ex precepto debeat celebrare, aut communicare, vel absque nota non possit relinquere, aut differre communionem; tunc enim licet etiam nouum peccatum non procurare veniam illorum peccatorum per contritionem, aut confessionem, vt cum debita reverentia accederet ad Eucharistiam, non tamen erit nouum peccatum ipsa suscepitio Eucharistiae, vt probauimus de habente peccatum veniale actuale.

Aliquando vero erit peccaminosa venialiter ipsa communio propter irreuerentiam, & indispositionem, cum qua sit; nam sicut est obligatio sub veniali non accedendi absque aliqua preparacione, dispositione, & devotione; sic a fortiori videtur esse obligatio sub veniali procurandi aliquam puritatem, & auferendis sordeis etiam leues, quae nimis maculata reddit animam; ad quod significantium Christus videtur lauisse discipulorum pedes, antequam Eucharistiam illis daret. Nam licet illi mundi essent (hoc est, a macula graui) qui tamen mundus est, indiget adhuc, vt pedes lauet, hoc est, affectus, qui ex terreno puluere aliquantulum sondare solet. Debet ergo homo sub mortali afferre vestem nupcialem; debet autem sub veniali curare, vt vestis illa sordida non sit, sed munda ac nitida;

28.
Requiritur
ex precepto
aliquis pra-
paratio.

30.
Intelligitur
enim quid di-
cendum sit de
accedente cum
peccatis ve-
nialibus ha-
bitualibus.

31.

aliqua enim irreuerentia est, licet non graui, cum veste etiam nuptiali sordida, & fastida accedere, qualis est in eo, qui multitudine venialium fordebit. Ad hoc probandum afferet Suarez Anselmum, & Augustinum, seu Gennadum, quorum tamen verba alium debent habere sensum, vel ab omnibus reici, ut bene probat P. Vazquez illo cap. 2.

32.
Objicit Vazquez.
Respondeo negando sequelam: haec enim obligatio procurandi munditatem, & puritatem ante Eucharistiam, intelligi debet moraliter, hoc est, iuxta capacitem, statum, conditionem, & profectum singulorum; nam sicut in coniunctio humano maior mundities, & nitor in vestibus, & manus exigunt ab homine nobilis, & ingenuo, quam a rustico, agricola, aut operario, qui solum debent procurare munditatem conditioni, ac statu, suo proportionata; si in coniunctio Eucharistico maior puritas, & munditiae exigunt ab homine religioso, aut perfectionis statum habente, quam ab homine laico negotiis, & curis secularibus implicato. Unde non potest regula viuieris in hoc punto tradiri; in aliquibus enim erit irreuerentia culpabilis, si accedant cum viginti, verbi gratia venialibus, aut cum tali specie venialium; in alio autem illa non erit irreuerentia culpabilis. Sicut ad hoc etiam sacramentum irreuerenter suscipiendum requiritur preparatio, & dispositio aliqua, & post communionem aliqua etiam gratiarum actio, quem tamen non in eadem mensura ab omnibus exiguntur, sed iuxta singulorum conditionem, & capacitatem; quis enim a pueri, vel rustico requiratur eamdem preparationem, & orationem ante, & post communionem ipsam, quam ab homine religioso, vel monacho contemplationi dedito? Certe preparatio, qua illi sufficit, huic sufficeret, ut excusatetur ab omni culpa, & irreuerentia. Sic enim legimus, sanctum Romualdum monachos, qui inter orandum dormirent, solitum esse illa die communione priuare, ut indignos: cum tamen ab homine rustico non solum vigilantiam, sed nec orationem praeium semper possimus exigere. Similiter ergo de puritate, & munditate, a venialibus dicendum videatur, non posse eamdem regulam omnibus prescribi, sed singulos pro perfectione sui status, & maiori lumine debere magis procurare puritatem ad hoc sacramentum irreuerenter suscipiendum, ut & qui iustus est, iustificetur adhuc, & sanctus sanctificeetur adhuc.

Apoc. 22.

33.
Est tamen difficultas aliqua circa precipitam conclusionem, in qua omnes conuenient, quod scilicet non sit peccatum mortale accipere Eucharistiam cum uno, vel pluribus etiam venialibus: contra hoc enim videtur procedere ratio illa communis, qua probati solet culpa mortalitatis in eo, qui recipit aliquod sacramentum indigne, ex eo quod priuat sacramentum suo effectu, & reddit falsam eius significacionem, cum sacramentum ex se significet gratiam in suscipiente, & tamen propter obicem gratia non conferatur. Hec autem ratio videtur etiam procedere in nostro casu: nam Eucharistia ex sua institutione vim habet, & efficaciam ad tollenda venialia, ut supra vidimus; ergo significat eum effectum; non potest enim causare effectum, quem non significet, cum non causet, nisi per modum sacramenti, hoc est, ut signum practicum. Si ergo propter obicem indispositionis non potest tollere peccata venialia, falsificabitur eius significatio ex hac parte; & per

consequens, qui hoc facit, non excusatitur a graui: non solum enim in graui, sed etiam in leui videtur esse graui irreuerentia reddere falsam significacionem sacramenti, quod est signum Diuinum; sicut ille etiam qui adducit Deum in testem rei leuis false, medio iure iurando, peccat graviter contra veritatem Dei, à quo non solum mendacum graue, sed etiam lege longissime distat.

Respondeo, re vera in neutrō calū Deum, aut sacramentum ipsum significare aliiquid falsum, nam, ut vidimus supra in tract. de Sacrament. in communī, disput. 9. sect. 1. Sacra menta non habent ex institutione Diuino omnino absolute semper significare gratiam, sed in talibus solum circumstantiis, quando non est obex. Ideo autem peccat graui, qui indigne illa suscipit, quia vitur signo illo, quod Deus instituit ad operandum, & significandum; atque adeo voluit, ne vsuperaretur nisi tunc, quando possit absolute operari, & significare; hoc, inquam, signo vitur homo ille, quando non potest operari, nec significare absolute gratiam; & in hoc sensu videtur reddere falsam eius significacionem, quatenus vsuperando illud signum videtur denotare, quod Deus per illud hic, & nunc non potest vere significare. Hec autem ratio non procedit in habente peccata venialia; nam licet effectus remissio eorum non ponatur propter obicem, seu quia non sunt retrahata, non ideo erit sacramentum signum falsum, non solum re ipsa, ut confat ex dictis (cum eum effectum non semper significet absolute, sed solum quando ponit potest); sed neque in appetencia; neque enim eodem modo institutum est à Deo ad hunc effectum significandum, sicut ad significandam gratiam; ad hanc enim institutum est primario, ad alios vero effectus, qui sunt quasi consequentes, institutum est secundario. Vnde sic principaliter institutum est ad causandas gratias, & consequenter ad causandum maiorem, vel minorum iuxta dispositionem recipientis: & ideo non falsificatur significatio ex indispositione ad maiorem gratiam; sic nec falsificatur ex obice ad remissionem venialium; quia sacramenti essentia conflit in significacione gratiae, reliqua non tam pertinent ad essentiam, quam ad integratatem, & perfectionem maiorem; ideo est maior obligatio non potest tollendi obicem significacioni, & productioni gratiae, quam tollendi obicem ad alios effectus, quos factum consequenter causare posset.

SECTIO III.

Vtrum ad effectum Eucharistiae requiratur actualis deuotio in communicante.

Affirmarunt aliqui ex antiquioribus: Alexander Antonin, Silvester, Durandus, Paludan, Caietanus, quos refert Vazquez in praefatis disputat. 16. cap. 1. quam sententiam indicat videtur S. Thomas in 4. diff. 12. quast. 2. artic. 1. quastione 3. & magna ex S. Thom. parte amplectetur Petr. de Soto in lib. de infinito. Secundum Petrum Soto, capitulo 12. Eucharistia.

Contraria sententia communis est iam in schola, & omnino vera, quam explicata, vel murata priori sententia, docuit expreſſe S. Thomas in praefatis disputat. 16. cap. 1. quam sententiam indicat videtur S. Thomas in 4. diff. 12. quast. 2. artic. 1. quastione 3. & magna ex S. Thom. parte amplectetur Petr. de Soto in lib. de infinito. Secundum Petrum Soto, capitulo 12. Eucharistia.

disponi hominem, atque adeo maiorem gratiam, & uberiorum effectum sacramenti accipere: absque ea tamen devotione actuali, dum homo sit in statu gratiae, dari augmentum eiusdem gratiae ex opere operato virtute sacramenti.

37. Probatur primo, quia Tridentinum *ff. 13. cap. 3.*
Conc. Trid.
Prælator pri-
ma ex Tri-
dent. ex Paulo solum exigit tanquam dispositionem ne-
cessariam ad hoc sacramentum suscipiendum, pro-
bationem, qua homo se probat, & inuenit absque
conscientia peccati mortalis; quam probationem
declarat idem Concilium ex mente totius Ecclesie
fieri debet per confessionem sacramentalem: qua
dispositione posita, Paulus permittit *edere de pane
illo, & de calice illo bibere*; non ergo requiritur nec-
cessaria alia disputatione, alioquin manca, & mutila fu-
set doctrina Pauli, & Concilij non explicando illam
aliam dispositionem necessariam.

38. Secundo probati solet ex vlti antiquo dandi hoc
sacramentum parvulis, ex quo conatur, eos esse ca-
paces recipiendi effectum sacramenti absque pro-
pria devotione; alioquin non posset eis licite dari,
ut supra probatum est, ergo ad effectum huius sacra-
menti non est necessaria dispositio devotionis
actualis. Hoc tamen argumentum posset vtcumque
soluit: nam sicut in parvulis non requiritur intentio,
aut voluntas propria ad recipientum fructum huius
sacramenti; & tamen in adultis eiusmodi voluntas
est omnino necessaria: sic dici possit, in adultis esse
necessariam dispositionem per devotionem pro-
priam, licet in parvulis non exigatur, quia non sunt
capaces illam habendi.

39. Adhuc tamen virgari potest in phreneticis, &
amentibus, qui prius habuerunt viuum rationis, & in
quibus prærequisitur voluntas propria præcedens,
& tamen non requiritur devotionis actualis; ergo co-
dem modo sufficit in eo, qui est compos mentis, li-
cer in ipso actu communionis distractus sit, & non
aduetur; tam enim inaduentura, quam amentia
excusat à defectu actualis devotionis, & attentionis
presentis. Vnde sumi potest ratio efficax, quia
magis necessario videatur exigiri in adulto voluntas,
& intentio suscipiendi sacramentum ad consequen-
dum sacramenti fructum, quam devotione, aut atten-
tione. Intentio autem, & voluntas non exigitur actu
existens, sed sufficit præterita non reuocata, ut con-
stat in ea, qui incidit in amentium; ergo suffici-
etiam devotione præterita non retractata.

40. Confirmatur primo ab exemplo aliorum sacra-
mentorum, ad quorum effectum non requiritur devo-
tio illa actualis, ut constat in Baptismo, Confir-
matione, Ordine, &c. Cur ergo in vna Eucharistia
illud requisitum adeo difficile fingendum est: Con-
firmatur secundo, quia magis necessarie sunt partes
sacramentorum ad eorum effectum, quam actualis
devotione; & tamen partes ipse non exigitur actu
præfentes, quando accipiens est effectus, sed suffi-
cit siue præterita cum morali connexione, ut con-
stat in Confessione, & dolore, quae sunt partes sa-
cramenti Peccnitentie, & non sunt actu præfentes,
quando datur absolutio, & confertur effectus, sed
sufficit illa connexio moralis, ut concurrant nunc
ad effectum; ergo multo magis sufficit devotione præ-
terita, quam habuit aliquis, dum prius desiderauit
accedere ad hoc sacramentum: quid enim aliud est
devoio, nisi effectus erga sacramentum, & famis
illius cibi? Haec autem semper interuenit, quoties
adultus voluntarius accipit Eucharistiam, cum sem-
per debeat præcedere voluntas illam suscipiendi,
qua voluntas perferetur moraliter, quamdiu non
reuocatur, imo non solum moraliter, sed virtualiter
etiam perferetur fere semper, quia de facto influit,

P. Ioan. de Lugo de Sacramentis.

& causat sumptionem Eucharistie, atque adeo iuxta
ea, quae diximus supra de sacramentis in genere *diff.*
8. sect. 3. debet interuenire aliquis actus tenuissimus
oritur ex memoria præcedentis voluntatis, à quo di-
rigatur, & excitetur potentia externa ad operatio-
nem suscipiendi Eucharistiam; unde semper debet
interuenire aliqua devotione saltem virtualis, quae sic-
ur sufficit in aliis sacramentis ad eorum effectum,
non est eum non sufficiat ad effectum Eucharistie.

41. Confirmatur tertio, quia hoc ipsum sacramen-
tum consideratum in ratione Sacrificij non requiri
necessario aliud genus devotionis actualis, non
solum ad sui valorem, sed etiam ad suos effectus
conferendos. Nemo enim dicit, Missam non cauare
suum effectum, nec habere valorem in eo, pro quo
offeratur, quando in ipso tempore actualis oblatio-
nis Sacerdos distractus est, aut sine actuali devo-
tione: cur ergo in ratione sacramenti exigere necessario
illam conditionem ad suum effectum? Nec dicas, in
ratione Sacrificij offerri etiam à Christo, qui sem-
per habet actualē deuotionem, & ideo semper
operatur suum effectum: hoc, inquam, non satisfa-
cit; quia etiam in ratione sacramenti habet suam
efficaciam ab eodem Christo, qui per sacramenta
operatur, & applicat sua merita; imo magis videtur
pendere in ratione sacramenti à solo Christo, quā in
ratione Sacrificij: nam Sacrificium ita offeratur à
Christo ut etiam vere, & propriè offeratur à nobis,
qui in eo offerendo exercemus munus Sacerdotale;
& ideo est Sacrificium, & oblation non solum Chri-
sti, sed nostrarum vero ut sacramentum non est nisi
soli Christi, qui per illud significat, & operatur
gratiam; ergo multo magis poterit operari suum
effectum sacramentalem independenter à devo-
tione actuali suscipientis, nam licet exigat ex parte su-
cipientis dispositionem aliquam, scilicet gratiam
habituellem; hanc etiam exigit in ratione Sacrificij
in eo, pro quo offeratur, ut operetur suum effectum
remissionis paenitentie; & tamen non exigit illam aliam
dispositionem actualis devotionis; ergo nec in ra-
tione sacramenti id fangi debet.

42. Confirmatur quarto exemplo martyrij, cui iuxta
communem sententiam annexa est collatio prima *Confirmatur
gratiae ex opere operato*, quando præcedit faltem *quarto exem-
plio martyrij.*
et attrito de peccatis: hic autem effectus confertur,
etiam si tunc adhuc actualis distractio, ut si martyr
in mare proiectus totus sit in hoc, ut notando per-
ueniat ad littus, aut alia cogitatione occupetur;
multo ergo minus requiritur illa conditio devo-
tione actualis ut necessaria ad effectum Eucharistie,
minus enim confert ex suo ad gratiam, qui accipit
Eucharistię, quam qui patitur martyrium; quod sane
licet efficerat gratiam ultra meritum condignum,
fundatur tamen in operatione honesta ipsius patientis;
quare magis videtur exienda eius devoio.

43. Tertio probatur, quia si defectus devotionis pre-
sentis impedit effectum omnem, & omne aug-
mentum gratiae sequetur, debet sub mortali ho-
minem procurare devotionem actualē; debemus
enim sub mortali procurare, ne sacramenta priuen-
tur omnino suo effectu principalē, & ad hunc finem
debemus sub mortali tollere obicem, obex autem
est ille, qui obest, ne sacramentum operetur suum
effectum; ideo enim S. Thomas supra q. 69. art. 9. ad
3. dicit, solum peccatum mortale est obicem effec-
ti Baptismi; quia solus effectus circa mortale ad-
uersatur gratiae, quae est effectus Baptismi; pro codē
ergo vslipat obicem, & id, quod aduersatur, seu im-
pedit effectum sacramenti. Vnde cum indebet
actualis iuxta sententiam illam impedit effectum
sacramenti Eucharistie, fatendum est illam esse
obicem,

M m 3 obicem,

obicem, & per consequens esse obligationem sub mortali procurandi deuotionem actualis, ne sacramentum careat suo effectu; quod tamen est contra omnium fidelium existimationem.

44.
Quarto pro-
batur, quia eiusmodi necessitas, cum
pendeat ex libera voluntate Christi, non est ponen-
tia ab absque fundamentum sufficiens, cum tamen nullum sit, ut constat ex solutione eorum, que aduersarij afferunt. Duo sunt pricipia, primum ab experientia; videmus enim, Sacerdotes multos quotidie accipientes hoc sacramentum, parum tamen in spiritu proficer; quod non posset contingere, si semper acciperent gratiae augmentum: nam gratia, & charitas intensa non est otiosa, sed ad magna facienda, & patientia mouet. Fatendum ergo est, eos ob defectum deuotionis priuari saxe fructu sacramenti.

45.
Hoc argu-
mentum re-
torquetur.
Primo.

Secundo.

Tertio.

46.
Ad argumē-
tum respon-
deri solet.

47.
Sed contra
virgeri posse.

Quarto probatur, quia eiusmodi necessitas, cum pendeat ex libera voluntate Christi, non est ponentia ab absque fundamentum sufficiens, cum tamen nullum sit, ut constat ex solutione eorum, que aduersarij afferunt. Duo sunt pricipia, primum ab experientia; videmus enim, Sacerdotes multos quotidie accipientes hoc sacramentum, parum tamen in spiritu proficer; quod non posset contingere, si semper acciperent gratiae augmentum: nam gratia, & charitas intensa non est otiosa, sed ad magna facienda, & patientia mouet. Fatendum ergo est, eos ob defectum deuotionis priuari saxe fructu sacramenti.

Hoc argumentum retorqueri potest multipliciter, primo, quia si illi Sacerdotes sunt in statu gratiae, ut supponitur, negari non potest, quin accipient quotidiu magnum gratiae argumentum ex opere operantis per actus bonos, eos saltē, quibus legem obseruant, dum recitant Officium, ieiunant, solvant debita, obseruant regulas Ecclesiasticas in ipsa celebrazione, & alia similia, que non sunt necessaria ad finem humanum, sed ad obedientiam, & obseruantiam legis, & per consequens sunt actus meritiorij, & augent gratiae; & tamen ex hoc continuo gratiae augmento non appetat maior fervor, aut studium perfectionis Christianae. Secundo, idem Sacerdotes in eo statu frequenter accipiunt sacramentum Poenitentiae, in quo non potest dici, requiri necessario deuotionem actualis ad habendum effectum gratiae habitualis ex vi absolutionis sacramentalis; & tamen neque hoc augmentum gratiae appetat in fero illo, & eius augmento. Tertio licet iij frequenter celebrantes non hubant actum magnae deuotionis, quando suscipiunt sacramentum, aliquam tamen deuotionem temper, aut fere semper videntur habere: neque enim ad effectum sacramenti petunt aduersarij intensissimum actum deuotionis, sed aliquem, quemque frequentius videntur illi Sacerdotes habere, si in gratia sunt: tunc enim ex corde dicunt, Domine non sum dignus, &c. & petunt a Christo salutem animarum suarum, praesertim cum in sententia Caietani sufficiat, si illa deuotio sit intra tempus totum, quo Christus est in stomacho sub speciebus; quo tempore difficile est, non exerceri a Sacerdote aliquem deuotionis actum, saltem dum dicit orationes post Communionem, qua ad hoc ipsum ordinantur, vel postea, quando gratias agit post Missam; unde fere numquam impeditur omnino effectus sacramenti ob defectum alicuius deuotionis; atque ideo restat eadem difficultas in contraria sententia, quomodo tantum augmentum gratiae, & charitatis ex quotidiana communione non appareat in charitatis furore, & operatione.

Ad argumentum ergo responderi solet communiter, illud augmentum gratiae, & charitatis, licet magnum sit, non tamen debete experientia cognosci, quia virtutes infuse per se loquendo nec mortificant passiones, nec includunt habitus vitiorum; ad dit Valsquez num. 18. quod iij habitus non præstant facilitatem ad operandum, sicut præstant habitus acquisiti; ideo non experimur eorum augmentum.

Sed contra hoc videatur adhuc virgeri posse; nam licet habitus infusi secundum se non dent immediate facultatem gratiae ramen sacramentalis, & habitus in sacramento infusi afferunt secum auxilia actualia debita ex vi sacramenti suscepti ad melius, & facilius operandum; ut vidimus supra disputat. 4.

de sacr. in gen. lect. 3. ergo quo maior fit gratia habitualis in Eucharistia collata, eo maius est usq; auxilia; & ideo hic cibis roboret, & confortat animam sumentis, quia confort illi maiores vites, hoc est, robustiora auxilia ad bene operandum; hac autem maior fortitudo, & maius robur deberet experientia cognosci, non minus quam habitus acquisiti; ergo arguitur bene à negatione experientiae ad negationem augmenti.

Addere ergo possumus, in primis, si homo ille in gratia die perseverat absque mortali peccato, hunc Alianum ipsum esse non exiguum fructum frequentis communionis, sine qua facilis laberetur homo, ut factus Bernardus serm. in Cena Domini, de Baptismo, & de sacramento altratis his verbis. Sed quid patet tam efferos motus frangere? quis pruritus, sciriuus ferre queat? Conspicite, quia & in hoc gratia subiecta; & vt fecisti, sacramenti Dominic Corpore, & Sanguinis pretiosi investituram habet. Duo enim illud sacramentum operatur in nobis; & videlicet & sensum minutum in minimis, & in grauioribus peccatis tollit omni consensum. Si quis vestrum non tam saepe modo, non tam acerbo senti iracundia motus, iniurias, luxurias, & ceterorum huicmodi, gratias agat Corpori, & Sanguini Domini, & quoniam virtus sacramenti operatur in ea. Et quidem efficaciam gratiae sacramentalis aliquando esse otiosam, vel occultam ex defectu materiae, apparuit saeculo praecedenti, quando teblantibus Granatenibus Mauris contra Regem Catholicum, vna est præter spem heroicam contumaciam Sacerdotibus Christianis ad crudelissimam tormenta perferenda; quem frequentis Communionis fructum fuisse creditum est. Quod si efficacia illa non ita appetat in profectu ad perfectionem acquirendam, non tam oritur ex defectu gratiae, quam ex multititudine impedimentorum. Obvnius enim, & suffocatur semen celeste à sollicitudinibus, negotiis, curis, tentationibus vita secularis, quarum importuni clamores impediunt, ne percipiatur temerarius inspirationis diuinæ ad maiora, & sublimiora vocantis. Denique cum hoc sacramentum institutum fuerit per modum cibi, atque adeo ex sua institutione habeat, quod non feme, sed sapientiū infar cibi accipiendo sit, non est credendum, quod æque efficaciter influat auxilia, & vires in longum tempus, sicut in tempus proximum. Alioquin non potest, qui raro accedit ad hanc menem dicere cum veritate: Aruit cor meum, quia oblitus sum comedere panem meum, si æque robustus esset post annum, ac ipsa die communionis. Non est ergo necesse, quod qui sapientiū accepit Eucharistam hoc anno, hodie debeat experiri vires, & auxilia singularum communionis praecedentium, sicut vires communioneis hodiernæ, vel hæsteræ. Nec potest dici, quod non experierit fructum communionis ultime, cum eius virtute conseruerit in vita spirituali absque nouo peccato mortali usque ad communionem levigentem. Qui fructus non est exiguis, vt dicebam, attenta imperfectione dispositionis, qua homo accessit ad sacramentum.

Secundum argumentum principale Caietani desumitur ex eo, quod Eucharistia debet operari fum effectum per modum cibi; cibus autem non nutrit absque que actuali cooperatione viventis, à quo digeruntur, & conuertitur in propriam substantiam, ergo requiriatur etiam cooperatio in sumente Eucharistianum, vt haec conferat suum effectum. Hoc etiam argumentum retorqueri potest, primo ad hominem contra ipsum Caietanum, qui, vt explicet S. Thomam, non potest contrarius sua sententiae, dicit, S. Thomas loquitur, non de augmento gratiae, sed de aliis effectibus, qualis

Disput. XIV. Sect. IV.

415

qualis est confortatio animæ, qui habentur virtute sacramenti, etiam absque actuali deuotio[n]e fuscep[er]ti. Ex hoc autem retorqueri potest argumentum illud: nam i[ps]i effectus si causantur ab Eucharistia, causantur procul dubio ab illa, vt a cibo spirituali anima; ergo hic cibus sacramentalis potest causare effectum suum absque actuali cooperatione vita-li per actuali deuotionem.

Secundo retorqueri eodem modo potest contra eundem Caetanum, qui admittit phreneticis, qui prius id petierant, dari hoc sacramentum, non quidam ad augmentum gratiae, sed ad consecutionem gloriae, & fugam daemonum, &c. Causa ergo in sententia Caetani hic cibus aliquos effectus in suscipiente absque actuali deuotio[n]e: cur ergo non posset causare augmentum gratiae?

Tertio retorqueri potest, quia ponamus hominem accedentem ad Communionem, qui in ipso Communionis tempore torus sit in contemplanda bonitate, & liberalitate Dei, ita ut illa contemplatio, & amor etiam Dei ex illa ortus non sit causa accep[er]ti Eucharistiam, sed voluntas præterita quia accessus, & quæ virtualiter maneat, sicut maneat, si cogitareret de re alia indifferenti. Porro hunc hominem non dicet Caetanus fraudari effectu sacramenti ob defectum actualis deuotio[n]is, cum potius habeat quasi excellum deuotio[n]is. Et tamen tota illa deuotio non videtur esse cooperatio ad nutritionem sacramentalis, cum non influat in suscep[tionem] sacramenti: multo enim magis influit voluntas præterita communicandi manens virtualiter, que reddit voluntariam illam communionem; ergo actualis deuotio non est actio illa vitalis (si quæ requiriatur) per quam homo debet cooperari ad effectum sacramenti.

Vnde ad argumentum facile respondetur, in primis hunc cibum non requirere in rigore operacionis sumentis, quia non convertunt cibis in sumendum, sed potius et contra sumendum convertunt in scilicet, arque ideo in paucis, & perpetuo amētibus operari suum effectum. Deinde in adultis exigunt quidam aliquam cooperationem, voluntatem scilicet sumendi illum, que voluntas est cooperatio multo magis, quam deuotio præse[n]tis, cum haec aliquando non influat, vt vidimus, illa vero influat & causer quatenus virtualiter perseverat.

SECTIO IV.

An, & quomodo prærequiratur Confessio sacramentalis ante sumptionem Eucharistie?

quācumcunque etiam se contritos existimant, habita copia Confessoris, necessario præmittendam esse Confessionem sacramentalē. Si quis autem contrarium docere, prædicare, vel perinaciter afferre, sive etiam publice disputatione defendere præsumperit, eo ipso excommunicatus existat. Ex his Tridentini verbis duo dubia insurgunt: primum est, an hæc obligatio antiqua fuerit, an recentior, vel ab ipso Tridentino inducta. Secundum est, an oriatur ex præcepto mere Ecclesiastico, an ex Diuino.

Circa primum Caetanus in summa, verbo *Communio sacramentalis;* & in illud *ad Cor. cap. 11. Pro-*
bebis autem se ipsum homo; & in præfenti q. 8. art. 4. in
exemplaribus antiquis ante Pium Quintum, cuius
iussu ablatus fuit in editione Romana *commentarius* huic articuli; & in peculiari opusculo de hac
re docuit, nullum esse præceptum præmitendi
Confessionem, adiut tamen in illo loco summa, esse
peccatum veniale, illam non præmittere, si adit
confitendi opportunitas. Quam sententiam amplecti etiam videntur Armilla verbo *Communio §. Armilla.*
vlt. & Abbas in cap. *de homine de celebratione Missarum.*

Hæc sententia ab omnibus reicitur, & merito;
quia ex verbis adductis Tridentini aperte colligitur. *Hoc senten-*
obligationem illam antiquorem fuisse. Primo, quia *tia ab omni-*
Tridentinus probat obligationem ipsam ex con-*bis reicitur.*
fuetudine Ecclesiæ: ergo non induxit nouam, sed *Primo ex*
declaravit antiquam necessitatem. Secundo, quia *Tridentino.*
si esset obligatio noua, immittere excommunicare-
tur, qui doceret, non esse obligationem saltem ali-
cubi: posset enim illa lex alicubi vel non legitime
publicari, vel non acceptari, vel posset contra illam
legitime præscribi; ergo posset esse verum, quod ali-
cubi non esset talis obligatio, cur ergo excommuni-
caretur, qui doctrinam illam veram doceret vel
affirmaret? Tertio, quia eodem pacto potuerit Con-
cilium damnare, & excommunicare eos, qui doce-
rent vel tenerent contra omnes alias leges ab ipso
Concilio editas: hoc autem non facit, sed solum
præcipit obseruantiam legis; ergo in hac materia
prohibet doctrinam aliquam præcedentem, que in-
dependenter ab ipso Tridentino iam erat falsa.

Obicitur primo pro sententia Caetani, quia ex *57.*
verbis Pauli non potest colligi eiusmodi necessitas, *obicitio prin-*
cum solum exigat, quod ipse homo se proberet; non *ma.*
ergo necesse est, quod à Confessario probetur. Ac-
cedit Chrysostomus *hom. 28.* in illam Epist. ad Co-
rinth. vbi sic ait: *Non præcipit, ut alter alteri probetur,*
sed ipse sine traductione faciens iudicium & sine teste re-
dargitiones. Theophylactus etiam ibi: *Non alium (in-*
quit) tibi iudicem attribuo, sed te ipsum tibi ipse commen-
do; indica igitur, & explosa conscientiam tuam. & sic
accide. Hi ergo Patres non intelligunt Paulum de
probatione faciendo necessarii per alium, sed per
ipsum, qui ad Eucharistiam accedit, alij etiam Pa-
tres, qui sanctitatem exigunt ad digne communica-
ndum, nihil de necessitate Confessionis dicunt, ne
ergo putabant, illam esse necessariam.

Ad verba Pauli respondetur facile, non colligi
ex ipsis præcisæ obligationem Confessionis, sed ex
illis in eo sensu, quem Ecclesiæ consuetudo, & tra-
ditio interpretatur, vt dixit Tridentinum: verba
enim illa de se generalia sunt, & solum significant
probationem necessariam, ne quis accedat indigne;
quid autem requiratur ad accedendum digne, aliunde
perendum est, vt sciamus, de qua indignantia ibi
loquatur Apostolus.

Ad verba Chrysostomi, & Theophylacti, aliqui
dicunt, Chrysostomum in ea fuisse sententia, quam
etiam habuit Nectarius Archiepiscopus Constanti-

M m 4 nopolis

58.
Ad verba
Pauli respon-
deretur.

59.
Ad verba
Chrysostomi
aliqui dicunt.

nopolitanus, cui ipse successit. Hoc tamen nimis facuet hereticis; & in tract. de Peccantia confabat, id esse falsum. Alij dicunt, Chrysolitum solum excludere necessitatem confessionis publicae, cum sufficiat probatio secreta, à qua interpretatione non lege abest Suarez dicens, solum excludi iudicem humananum; qualis non est Confessarius, cuius iudicium magis est Diuinum, quam humanum. Hoc tamen reiicit Valsquez, quia illi Patres omnem alium iudicem, aut testem proflus excludunt præter ipsum, qui communicare vult; non ergo solum excludunt iudicium publicum, sed occultum etiam, quodcumque illud sit, in quo aliud adit ab illo, qui probandus est. Vnde ipse Valsquez num. 34. responderet, illos Patres committere quidem primum conscientia examen ipsimet homini, qui solus, & abique teste debet seipsum examinare, ut si dignum & purum se inueniat, accedat abesse alia probatio, non tamen dicunt, quod si se impurum inueniat, ipsi solus absque Sacerdotis opera se proberet, & dignum efficiat: tunc enim necessaria erit secunda probatio, qua à Confessario, media absolutione, proberetur, & dignus efficiatur.

60.
Eius interpretationi
addi posst.

Hui interpretationi ego adderem, probationem ita committi ipsimet homini, vt si forte impurum se inueniat, postea non tam probandum, quem mundandum, & purificandum se Sacerdoti exhibeat: probare enim est examinare, hoc autem ad solum peccantem spectat per se loquendo, qui solus nouit conscientiam sua occulta. Confessarius vero non examinat, nisi per accidentem in defectum peccantis, sed solum auditio examine, & probatione, quam peccans fecit, profert sententiam. Probatio ergo semper reducitur ad ipsum solum, qui potest conscientiam propriam noscere. Confessio vero est aliquando requisita, vt homo postea se ipsum proberet, & dignum inueniat. Sicut fuit inuenit se indignum, quamdiu non restituit: restitutio tamen proprie loquendo non est probatio, sed aliquid requisitum, vt postea proberet se, & inueniat dignum Communione. Item quando non est copia sacerdoris, per contritionem, non se probat homo formaliter, sed dispositiue, quatenus ea posita, probat se, & inuenit iam dignum; quia non est dignus quamdiu est in statu peccati. Sic confessio est probatio dispositiua, quatenus posita Confessione, & absolutione, homo probat se, & inuenit se dignum. Semper ergo probatio formalis fit per iudicium ipsiusmet, qui accedit ad Eucharistiam, & in eo sensu verissime dicunt ij Patres, non exigunt alterius iudicium, aut testimonium, sed solum ipsius peccantis, qui debet proferre ultimum iudicium approbationis, quatenus iudicat, nihil sibi obstat, vt accedat ad Eucharistiam.

61.
Objecit ali-
quis.
Conc. Trid.

Obiicit aliquis verbum illud Pauli: *Proberet ipsum homo*, quod videtur Tridentine explicari de probatione, qua per ipsam Confessionem fit. subdit enim: *Ecclesiastica auera consuetudo declarat, eam probacionem necessariam esse, ut nullus sibi conscientia mortaliter peccati, quantumvis sibi contrita videatur, absque præmissa sacramentali confessione ad sacram Eucharistiam accedere debeat.*

62.
Respondeo.

Respondeo, Confessionem habere quidem conexione cum probatione requisita; non tamen esse formaliter, & proprie ipsam probationem: neque enim in Latino sermone *proberet se* est purgare, vel sanctificare se, sed *examinare*, vel *tentare*, & *indagare*, seu *periculum facere*; & in hoc sensu intelligunt Patres verbum illud Apostoli. Sic Anselmus ibi: *Proberet, inquit, id est, discutat, & examines prius se ipsum*, qui etiam ex eo, quod homo est, sine peccato non est.

Proberet ante se ipsum, id est, vitam suam inspicat, & consideret, an digne possit accedere, vel non. Theodorestus ibidem sic explicat: *Sic tu ipsum inde vitam tuam exacte indica, conscientiam formare, & examina, & tunc donum suscipe.* Hugo de S. Victore in questionibus circa illam Epistolam Pauli, q. 111. Quid est ergo, inquit, se probare nisi videat, an conscientiam sua mordet se de mortali, & si est in proposito manendi ad huc in peccato? S. Thomas lect. 11. in illum locum Pauli: *Necesse, inquit, est, ut primo homo se ipsum proberet, id est, diligenter examinet suam conscientiam, ne sit in eo voluntas peccandi mortaliter, vel aliquod peccatum præterit, de quo non sufficiat er punitur.* Glosa etiam interlinealis dicit idem esse proberet se, quod examinet se. Et OEcumenius notat obseruanda esse Apostoli verba momentis, vt quilibet se ipsum exploret, atque interroget, non aliud aliud, sibi enim quisque consulere debet, dum ad hoc sacramentum accedit. Probat ergo se formaliter homo, non dum confitetur, sed dum ante, vel post Confessionem suam examinat, & scrutatur conscientiam, an digne possit accedere:

Nec verba Tridentini obstant, quæ duplè habere possunt sensum, vtrumque præoptum. Primus est, si verba illa: *Ecclesiastica consuetudo declarat, eam probacionem necessariam esse, ut nullus sibi conscientia mortaliter peccati, absque præmissa Confessione ad Eucharistiam accedere debeat*, si illud inquam, vt significet causam finalem, quasi dicat, eam probationem, ita illud examen adhuc finem esse necessarium, ut nullus accedat sine Confessione præmissa peccati mortaliter. Secundus sensus facilior, & planior videtur esse, ut probationem, seu examen tale necessarium esse, quale sufficit ad hoc, vt homo iudicet, se non habere peccatum mortale, quod non legitime fuerit confessus. Sicut si diceret, eam probationem necessariam esse, vt nullum debitum, aut quidquam alienum retineat, pro quo non satisficeret, non esset sensus, quod restitutio esset formaliter probatio, sed esset aliquid requisitum, vt per legitimum examen probaret se homo, & inueniret abique impedimento viro ad dignem accedendum. Probatio ergo ipsa formalis, & examen ultimum semper faciendum est ab ipsomet homine, qui iudicatur est, an habeat conscientiam peccati mortaliter non explicitum in Confessione sacramentali.

Denique ad argumentum ex aliis Patribus de sumptum constat in primis, illud esse negarium, cum Patres, licet non exprimant, non tamen negent obligationem confitendi peccata: sicut ex eo, quod solum explicet obligationem non accedendi in statu peccati, non ideo arguitur, non esse, aut non suffisse etiam tunc obligationem premitendi ieiunium naturale; immo hoc ipsum implicite continetur in obligatione non accedendi in peccato; quia qui accederet non ieiunus, iam accederet in peccato commissio contra legem præcipientem ieiunium. Sic etiam qui accederet abique confessione praemissa, iam accederet in peccato contra legem præcipientem confessionem praemissam; atque ideo in illa obligatione non accedendi in peccato continetur implicita obligatio premitendi confessionem, licet id non explicetur.

Addit, alios Patres explicuisse etiam illam obligationem premitendi Confessionem: ij sunt Augustinus Epist. 118. c. 3. Item auctor libri de Ecclesiasticis dogmatibus apud eumdem Augustinum tom. 3. cap. 53. & Autor etiam libri de salutibus documentis c. 34. apud eumdem August. tom. 4. Cyprianus lib. 3. Epistolar. epist. 14. Leo Papa epist. 91. Iacobus cap. 2. quos afferunt Suarez, & Valsquez in predictis quibus

Anselm.

quiibus addi possunt idem Cyprianus eodem lib. 3.
Epif. 15. 16. & 18. & in sermone de Lapis. Anselli
mus in illa verba Pauli: *Prober autem scipsum homo;*
vbi sic ait: Indigne manducat, & bibit, qui vel aliquod
graue peccatum, vel multa lenia commisit, & non confite-
tur ea, priusquam ad communionem accedat. Quæ ver-
ba, licet minime videatur probare, scilicet necessi-
tatem confessionis etiam peccatorum venialium,
quando haec multa sunt, possunt tamen intelligi
cum proportione, nempe de indigne graui in uno
casu, & leui in alio. Chrysostomus etiam hom. 30. in
Genes. in principio, agens de preparatione facienda
in Hebdomada sancta, sic ait: *Nunc maxime & ieiuni*
curſus intendibus, & magis continuande sunt preces,
facienda diligenter, & pura peccatorum confessio, &
in bonis operibus fedelitas, eleemosyna larga, equitas,
*mansuetudo, alaque virtutes; ut talibus ornati viri ui-
bus, vbi in diem Dominicum venerinus, Domini libera-*

litate seruamus. Richardus de S. Victore, de potestate
Ecclesie ligandi aucte solvendi, cap. 21. sic ait: *Audacter*
dico, si ante Sacerdotis absolutionem ad communionem
Corporis, & Sanguinis Christi accesserit, iudicium sibi
pro certo manducat, & bibit, est enim peccatum multum
penitentia, & vehementer dolet, & ingemiscat. Quibus
consonat, quod refert Eusebius lib. 6. hislor. cap. 24.
& 25. Philippum Imperatorem volentem in die
Palch communiceare non fuisse permisum ab Epis-
copo illius loci, nisi prius præmitteret Confessio-
nem. Sozomenus item 9. tripl. c. 35. dicit, ab antiquis
temporibus Pontifices Romanos seruasse
hanc conuerardinam præmittendi Confessionem
ante Communionem. Nicophorus etiam 11. hisl. cap.
34 narrat de Diocoro Abbatte, quod, cum esset pre-
biter, & Confessor, diligenter explorabat con-
scientias subditorum ante Eucharistiam. Vnde cōstat,
falsum esse, quod antiqui Patres, & Auctores nece-
ssitatem præmittendi Confessionis prætermiserint.

Secundo obicitur pro sententiâ Cajetani, qui
ad alia Sacraenta viuorum recipiendo non præ-
cipient confessio, sed sufficit actus contritionis,
cuius virtute disponitur homo ad iustificationem,
& constituitur in statu gratiae. Respondetur, in iis,
que pendent à libera voluntate Dei, non fieri ar-
gumentum efficacis à simili, si aliunde constat de Dei
voluntate, prot' constat in praesenti. Potuerunt au-
tem esse speciales congruentiae, quas afferunt Do-
ctores, ad exigendam Confessionem prauiam magis
ad Eucharistiam, v. g. maior dignitas, & excel-
lentia huius Sacramentum, ad quod debebat præmit-
tere modum magis certum, & securum reconcilia-
tionis cum Deo. Item Sacramentum hoc viibilem
quandam videtur afferre coniunctionem hominis
Christiani cum corpore Ecclesie: debeat ergo, non
solum interius, sed exterius, ut visibiliter reconcilia-
tur prius Sacerdotum ministerio. Denique, quia
Sacerdotes peculiariter debent hunc panem dispen-
sare, iis etiam prius videtur satisfacendum, & non,
nisi coram iudicio, & licentia præiente, accedere
opportuit. Hæc tamen omnia non probant ex natura
rei, supposita institutione utriusque Sacramenti,
Eucharistie, & penitentie, resultante hanc obliga-
tionem Confessionem præmittendi, vt aliqui volue-
runt, quos late impugnat Suarez, sect. 3. Nam ex vera
haec omnes sunt solum congruentiae, quæ mouere po-
terant ad imponendum hoc præceptum, quod tamen
impositum esse, aliunde nobis constat. Alioquin si
præcisè propter maiorem certitudinem iustificatio-
nis consequeretur ex natura rei hac obligatio, se-
queretur ei, qui ex reuelatione scire, se iustificatum
iam esse per contritionem, non obligandum ad con-
fessionem præmittendam ante communionem.

An præceptum præmittendi confessionem sit mere humanum.

Restat videre, an hoc præceptum sit Diuinum, vel
mere humanum: Ioann. de Medina codice de Confess. Medina,
9. 17. & Naunarus in initium de Pœnitentia dicit. 5. Naunarr.
in 3. part. Glossa n. 31. & 32. indicant, illud esse præ-
ceptum mere humanum. Alij tamen communiter te-
nent, esse Diuinum, quos referunt, & sequuntur Suarez,
Valquez in praesenti. Aliqui probant ex ver-
bis Tridentini supra adductis, vbi loquendo de pu-
ritate debita ad hoc Sacramentum subiungit: *Pra-
sertim cum illa plena formidinis verba apud Apostolum legamus: Qui manducat & bibit indigne, iudicium*
sibi manducat & bibit, non diuidans corpus
Domini: Quare communicare volenti reuocandum est in
*memoriam eius præceptum: Prober scipsum homo, Ec-
clesiastica autem confusio declarat, eam probationem*
necessariam esse, &c. Illa enim verba, eius præceptum,
referunt non ad Apostolum, sed ad Dominum, de cuius corpore facta fuerat proxime mentio.

Suarez, licet illud, eius, referat ad Dominum, dicit
tameu, inde non probari præceptum Diuinum, Suarez.
quia Apostolus in illis verbis, *Prober scipsum homo, non*
explicit præceptum Confessionis, sed probationis,
præcindendo ab hac & illa. Quare Concilium fo-
lum intendit commemorare præceptum Domini de
*probatione præmittenda; postea vero dicit, consue-
tudine declarandi, probationem illam debere esse*
talem, ut nemo accedat sine prævia confessione.

P. Vasquez n. 43. contendit, non potuisse Paulum
non loqui de Confessione in illis verbis: *Prober se-
ipsum homo*, cum enim loquatur de probatione ad
Eucharistiam necessaria, & nulla alia sufficiat præter
eam, quæ in confessione fit, non potuit Paulus non
loqui de illa. Imo si ex verbis Pauli non colligatur
necessitas confessionis, vix potest aliunde colligi,
præceptum illud esse Diuinum, & non mere Eccle-
siasticum.

Ego quidem in primis existimo cum P. Vasquez
loci citato, illud relatiuum, eius, magis referri ad Valquez.
Apostolum, quam ad Dominum, qui sensus verba,

67.

Reffonder.

68.

Obicitur ter-
quario.

Cajetan.

Reffonder.

Cajetan.

Reffonder.</

De Sacramento Eucharistiae,

418

Paulum in illis verbis specialiter non agit de confessione.

& contextum consideranti magis planus, & sine cursus appetet. Deinde exstimo, Paulum in verbis illis: *Probet se ipsum homo*, licet non excludat confessionem, de illa tamen specialiter non agere, neque ex verbis cū illa generalitate prolati potuisse oblationem confessionis colligi. Siec enim si Paulus dixisset, necessariam esse ad Eucharistiam obseruantiam praeceptorum Ecclesie, non posset ex his solis verbis colligi necessariam esse obseruantiam ieiunij naturalis, nisi aliunde probes, esse legem Ecclesie de illo ieiunio obseruando. Sic ex eo praefice, quod dicat, debere hominem probare se, non potest colligi necessitas confessionis, nisi aliunde constet, debitum modum probationis includere, aut requiri confessionem: & ideo Concilium non probavit necessitatem confessionis ex verbis Pauli nude sumptis, sed adjuncta consuetudine, que probat, ad debitam probationem exigit etiam confessionem mortalium.

Aduce tamen si non ex verbis Pauli secundū se, ex locis tamen illis Tridentini probari videtur praeceptum illud non esse mera Ecclesiastica, sed Diuinum, primo, quia Tridentinū non assert Ecclesiasticam consuetudinem tamquam radicem, sed tāquam signum obligationis, dum dicit, *cum cōsuetudine declarare*, quod sit obligatio prava confessionis. Secundo, quia si oiretur ex mera consuetudine, aut praecepto humano, non appetat, cur deberet condemnare, & excommunicare, eos, qui negarent talēm oblationem: omnis enim lex, aut consuetudo humana exposita est inefficacia in obligando, sive quia in aliqua prouincia legitime recepta non esset, aut quia per legitimam consuetudinem contraria esset contra illam iam præscriptum: cur ergo non posset aliquis dicere, in aliqua prouincia non esse eiusmodi obligationem? Præterea cum ex Concilio Florentino constet, inter alia hoc etiam obiectum fuisse Græcis & Latinis, cur eorum Sacerdotes ante Missam celebrationem non tolerent confiteri. Si ergo censura Tridentini vniuersalitatis, & legitima est, supponit, non posse allicubi veram esse illam doctrinam negantem obligationem confessionis pravae, atque ideo eam obligationem fateri debemus prouenire ex præcepto aliquo plusquam humano.

Secundo principalius ex ipsi Pauli verbis sumi potest aliqua conjectura; primo, quia Paulus præmisserat, doctrinam illam sibi fuisse à Christo traditam; *Ego enim accepi à Domino quod & tradidi vobis*; quæ verba ad omnia subsequentes circa Eucharistiam videntur posse referri. Secundo, quia si non Christi, sed ipsius Pauli præceptum fuisset, non sat appetat, quomodo ex illo obligatio vniuersalitatis potuisset colligi; cum Paulus præceptum illud ad folios Corinthios dirigeret, quos folos deberet obligare, non altos, ad quos nec Paulus scripsit, nec legitime transmisit illud præceptum. Omitto autem, quod licet Paulus Apostolicam auctoritatem, & potestatem haberet, atque ideo in singulis prouinciis posset prædicare, aboluere, excommunicare, Episcopos confituisse, & similia; non est tamen certum, quod posset vniuersalem Ecclesiam ordinem præscribere, aut leges condere, quæ possent totam Ecclesiam obligare; immo id de Apostolis omnibus præter vnum Petrum negat Suarez *diss. 10. de Fide scđ. 1. num. 25.* Vnde præceptum illud Pauli non induceret obligationem in vniuersa Ecclesia.

Tertio colligi hoc ipsum videtur ex patribus superadductis, qui non parum innunt, præceptum hoc esse Diuinum. Sic Leo Papa *Epif. 91. cap. 2. dicit*, *Mediator Dei, & hominum hanc prepositis Ecclesia dedit potestatem, ut & confitentibus actionem penitentia-*

darent, & eosdem salubri satisfactione purgates ad communionem sacramentorum, ad ianuam reconciliationis admitterent. Potestas enim admittendi à Christo traxita videtur supponere necessitatem; nam si proprio arbitrio absque sacerdotis absolutione posset homo ad Eucharistiam accedere, non diceatur proprie Sacerdotis admitti.

Aliqui afferunt eriam Cyprianum, sed P. Valquez *num. 43.* dicit, ex Cypriani verbis nihil colligit ad hoc intentum. Ego tamen plus mihi video ex *Epif. 10. cap. 2.* Cypriano colligere, quam ex Leone, cuius testimoniū proxime citatum ad hoc usurpat, & ampliatur ipse Valquez. Cyprianus enim in illis Epifiliis acriter inuehit in eos, qui lapio ob merum mortis in cultum idolorum admitebant ad Communionem absque debita legitimi Sacerdotis absolutione: hoc autem sepe dicit esse contralegitationem à Domino, siue à Christo. Sic loquitur *Epif. 10. his verbis*: *Nondum panitia dila, nondum exo. Cyprianus facta, nondum manu eis ab Episcopo, & Clero imposita, Eucaristia illa datur, cum scriptum sit: Qui ederit panem, aut biberit calicem Domini indigne, reuerteretur corpori, & sanguinis Domini. Sed nunc illi rei non sunt, qui minus scriptura legem noverint; erant autem rei, qui præsumi, & hec fratribus non fugerunt, ut infra. Et a prepositis faciant omnia cum Deitatemore, & cum data ab eo, & præscripta obseruatione. Ecce illam legem non accedenti ad Eucharistiam nisi post Epifilius, rati ab absolutionem, appellat legem Scripturæ, & obseruationem à Deo datam, atque præscriptam, quæ scilicet implicite saltēt continebatur in illis verbis: Probet se ipsum homo, ut supra diximus.*

Item Cyprianus *Epif. 11.* eodem modo loquitur: *Illi contra Evangelij legem contra vestram quoque honorificam petitionem, ante actam penitentiam, antez malogestim gravissimi, atque extremitati delicti fallam, aut manum ab Episcopo, & Clero in penitentiam impossum, offere lapsi pacem, & Eucaristiam dare, id est, sicutiam Dominum corpus profanare audeant, cum scriptum sit: Qui ederit panem, aut biberit calicem Domini indigne, reuerteretur corpori, & sanguinis Domini item epif. 12. Autem tamen, quosdam de presbyteris nec Evangelij memori, nec quid ad nos martyres scripserim, cogitant iam cum lapsis communicare episcopis, & offerre pro illis, & Eucaristiam dare, quando oporteat ad hoc per ordinem venire. Nam cum in minoribus delictis, que non in Domini committuntur, penitentia agatur iusto tempore, & exoneratio fiat, nec ad communicationem venire quis posset, nisi prius illi ab Episcopo, & Clero manus fuerit impedita; quanto magis in his gravissimis, & extremitatibus delictis cause omnia, & moderatione secundum disciplinam Domini obsernari oportet.*

Nec satisfacit, si dicas, ideo hoc appellati à Cypriano contra Evangelicam, vel domini legem, & discipline penitentiam; quia nimur ex Scriptura habentes, quod subdit obediens præpositis, & prælatis suis, vel quod non communient fideles cum hereticis, quales illi iam censabantur in foro saltēt extenuis, proper externam negationem fidei: Hoc inquam, non satisfacit, quia Cyprianus in verbis citatis ideo probat esse contra legem Scripturæ; quia scriptum est: *Qui ederit, vel biberit indigne, reuerteretur corpori, & sanguinis Domini.* Ergo illam appellat Scripturæ & Domini legem, quia violabant communicantes ante sacerdotalem absolutionem. Certum est autem, Paulum in illis verbis non loqui de communicatione fidelium cum hereticis, aut de obedientia Prælatis debita, sed de probatione ante communionem necessitatem. Vnde nec dici potest, Cyprianum loqui soli de absolutione aliqua externa, quæ in foro Ecclesie requirebat, & non de sacramen-

73.
*Ex verbis
Tridentini sufficienter pro-
batur.*

74.
*Ex Pauli
verbis princi-
paliter sumi
potest aliqua
conjectura.*

75.
*Tertio colligi
potest ex ipsis
patribus.*

tali; quia locus ille Pauli, quem adducit ad id comprobandum, non loquitur de illa externa satisfactione, sed de sacramentali absolutione, ut confitatur huius ergo absolutionis necessitatem ex Diuina legge prouenire supponit.

Addere possumus non leuem conjecturam ex eo, quod numquam usque adhuc Ecclesia, aut Summus Pontifex in eiusmodi precepto dispensaverit, sicut dispensatum est aliquando in aliis praecceptionibus Ecclesiasticis, nam in praecerto ieiunio naturalis ad communionem praequisiti, scimus, cum aliquo dispensatum fuisse in aliquo casu, praterquam quod olim feria quinta in Cena Domini in aliquibus Ecclesiis sumnebat communio post cenam: in praecerto tamen confessionis praeviae in iis circumstantiis, in quibus praeceptum obligat, numquam dispensatio concessa, imo nec petita, aut intenta fuit.

Obiectum solet modus loquendi Tridentini dicto Objici filer c. 7. Communicare volenti renocandum est in memoriam modum loquendi, scilicet Apostoli, iuxta viorem explanationem: non ergo agnouit Concilium praeceptum diuinum Christi, sed humanum Apostoli. Respondetur, ex illis verbis nihil colligitur: non enim nomen est appellare legem, aut praeceptum hominis illud, quod per hominem intimatur, licet re vera sit praeceptum aut lex ipsius Dei. Sic psalmus in Deuteronomio Moyses vocat praecepta sua, quae a Deo mandata Domini Dei vestri, qui ego pricipio vobis. & cap. 6. ut timeas Dominum Deum totum, & custodias omnia mandata, & praecepta eius, quae ego pricipio tibi. Et paulo post: Eruntque verba hac, qua ego pricipio tibi hodie, in corde tuo, &c. Unde ipse Christus applicabat illam legem Moysi, Iean. 7. Si circumlocutum accipit homo in Sabbatho, et non soluatur lex Moysi. Matth. 8. Offende te Sacerdotibus, & offer manus, quod pracepit Moys. Mat. 10. Quid vobis praecepit Moyses? Quae tamen omnia praecepta fuerant ipsius Dei, ut constat; imo & ipse Paulus eumdem modum loquendi i. Cor. 10. utrumque nam in eadem Epist. i. ad Cor. cap. 7. sic ait: Tu autem, qui maritum tuveli sunt, pricipio, non ego, sed Dominus vobrem a viro non discedere; ubi vtrumque coniungit, scilicet, pricipio, & rursus, non ego, sed Dominus: vterque ergo pricipit, & Deus principitaliter, & homo ministerialiter; neque ex hoc, quod appelleretur praeceptum Pauli, arguit, quod non sit praeceptum Dei.

SECTIO V.

Quando liceat accipere Eucharistiam, non praemissa Confessione.

Certum est, posse aliquando id fieri, praemissa contritione; ut constat ex Concilio Tridentino secessante, praemittendae Confessionis, subditur: modo non defit illis copia Confessoris, quod si necessitate urgenti, Sacerdos abque praevia confessione celebraverit, quam primum confiteatur. & Can. i. Declarat, inquit, ipsa facta Synodus illis, quos conscientia peccati mortalis grauit, quantumcumque enim se contritos existimant, habita copia Confessoris, necessario praemittendam esse confessionem Sacramentalem. Ex quibus verbis rursus colligunt Theologi, duas conditions requiri, ut non praemititur confessio; felices, quod non sit copia Confessoris, & quod sit necessitas communicaudi, de quibus singillatim aliqua breuiter notandum daunt.

Et primum ille dicitur non habere copiam Confessoris, qui vel nullum haberet, vel Sacerdotem mu-

tum, aut nolentem ex malitia, vel ignorantia, aut ex alio capite absoluere, vel carentem jurisdictione, aut alio modo impeditum, vel etiam quando penitentis timet sibi graue detrimentum, ut reuelationem sigilli, vel malum graue a Confessario inferendum: tunc tamen debet penitentis confiteri alii peccata mortalia, si quae habet, omis illis, propter quae timeret sibi tale detrimentum.

Queritur, que distanta censeatur sufficiens, ut dicamus, non esse copiam Confessoris: Cano relect. Quaritur quo, de Penit. p. 5. §. Adterium non est difficile, dicit: Si confessarius sit in alio oppido distante tribus milliariis, non esse copiam confessoris. Alij dicunt, etiam tunc querendum esse a penitente, si non singulis diebus, saltem aliquoties sita Corduba lib. 1. quæst. 6. Corduba ante finem, his verbis: Non tenetur quotidie ire ad querendum confessorem; & ita potest sine confessione confrui uno, aut foris duobus diebus, maxime diebus festis, non tamen pluribus, celebrare. Suarez in praesenti scilicet. 4. Suarez. & Vasquez c. 2. dicunt, relinquendum hoc esse arbitrio prudentis, nec posse regulam viuieralem assignari, sed pendere ex circumstantiis personæ, temporis, difficultatis itineris, &c. Illud certum est contra Richardum, non sufficere, quod aliquis maior cum deuotione, & fructu aliqui confiteatur, ut possit expectare illum, & interim celebrare ablique confessionem, si adit alius, cui absque periculo possit confiteri.

Hæc certa videntur: illud est paulo difficultius, an qui habet peccatum referuntur, debeat confiteri Sacerdotis potentia absoluere à non referatis; an possit communicare absque confessione, quasi non habens copiam confessoris. Suarez cum aliis loco citato, §. Quaratus casus est, dicit, non esse improbabile, quod homo ille, licet possit confiteri inferiori omnia peccata, ut absoluatur directe à non referatis, & indirecte à referatis, adhuc tamen, si velit, possit nulli confiteri, quia alioquin obligabitur ad confitendum bis idem peccatum referatum, nempe tunc, & postea superiori, ut ab ipso directe absoluatur. Verius tamen, & probabilius censet, quod debeat confiteri inferiori referuata, & non referuata; quia illud onus non est adeo graue, ut idcirco excusat ab obligatione confessionis præmitenda.

P. Vasquez in praesenti num. 7. & 4. tom. 9. 91. art. 3. dub. 9. per contrarium viam docet, illam posse quidem communicare cum sola contritione; non tamen posse confiteri inferiori, etiam si habeat peccata non referuata, quia inferior non potest valide absoluere à non referatis eum, qui simul confiteri referuata; non potest enim diuidi sententia absolutionis, sicut nec potest diuidi confessio: & quia alioquin sequeretur, posse confiteri sola non referuata, faciendo referuata; quorsum enim dicat referuata illi, qui eorum iudex non est, neque esse potest.

Cum ergo confessio Sacramentalis sit illa solum, quia penitentis se accusat coram legitimo iudice, ille autem Sacerdos non sit legitimus iudex peccatorum referuatorum, consequens est, ut non possit penitentis sacramentaliter confiteri inferiori, atque ideo non erit obligatio ea dicendi. Consequens autem est contra Auctores contraria sententia, qui omnes volunt, omnia prorsus peccata integre manifestanda inferiori.

Mihi (ut verum fatetur) hoc ultimum argumentum suaderet, non esse probabilem sententiam illam, quæ docet, in praedicto casu non obligari penitentem ad dicenda confessario peccata referuata, à quibus ipse eum non potest absoluere, sed ea solum, à quibus absoluere potest; circa illa enim sola est index.

- iudex, atque, ideo illa sola potest legitime audire in suo tribunal. Quam sententiam licet aliqui improbatum dicant, & Durandus in 4. dist. 17. q. 15. n. 11. acerbiori censura afficiat, eam tamen veram, aut probabilem esse fatetur non pauci, nec contemnendi Theologi. Gerlon 2. p. tr. de Casum reservari. & Alphab. 41. Alex. vero Alesensis 4. part. quæst. 78. memb. 5. art. 2. ad vñ alias q. 18. membr. 4. art. 5. q. 2. & Major dist. 17. q. 5. dicunt, esse probabilem; Petrus de Soto locit. 10. de confessione, esse maxime probabilem. S. Antoninus 3. p. cit. 14. c. 19. q. 6. contraria sententiam demonstrari non posse, sed tantum esse probabilem, quo etiam modo loquitur Mart. de Ledelina 2. part. 4. quæst. 8. art. 2. dub. 4. dicunt contraria sententiam non esse certam. Nugus in 3. p. q. 9. 9. Additionem, art. 2. in 2. p. art. 2. dub. 1. refert pro hac sententia aliquos iuniores, & contraria solum vocat probabiliorem; quod etiam indicat Suarez tom. 4. in 3. dist. 3. 1. sect. 3. n. 8. dicens posse reddi probabilem rationem, cur omnia peccata dici debant inferiori. Clarius loquitur Antonius. Diana 2. tom. resolut. moral tract. 4. resolut. 104 in fine, ubi ita concludit: *Ex quibus omnibus appetet, paenitentem habentem casum reservarum etiam cum excommunicatione, virgine necesse erit ad celebrandum, vel communicandum posse, ubi magis libuerit, vel expedierit, aut confiteri peccata non reservata, seu simul reservata, & non reservata, vel elicere actum contritionis, & sine preia confessione celebrare, aut communicare.* Eadem sententiam docet ab Ferd. de Cast. solutio Ferd. de Castro p. 1. Operis moral. tractat. 4. dist. 4. quæst. 3. § 6. cuius titulus est. *Pofit ne aliquando absolu hæreticus à priuato sacerdote de peccatis non reservatis, tacita hæresi.* Et postea n. 2. responder affirmatiuē. Eadem sententiam probabilem esse docuit P. Ioan. de Salas in manuscriptis de sacram. Paenit. & indicat Bonacina dist. 5. de sacram. Paenit. quæst. 1. p. 5. §. 3. num. 9. vocata contraria sententiam solum probabiliorem.
- Fateor ergo, sententiam dicentem debere omnia peccata reservata cum non reservatus dici confessorio inferiori, esse satis communem eius; tamen fundamento non cogunt omnino; & vt hoc obiter dicam, magis videtur mihi discedere à sententia communis P. Vasquez, dum ait, paenitentem in eo casu non solum non debere, sed nec posse præmittere confessio[n]em, sed debere omnino absque confessio[n]e communicare, quam qui dicit, non debere confiteri reservata, sed solum non reservata, quibus directe absolu potest. Nam qui negent absolutionem à non reservatis forte validam, duos solum afferit Vasquez num. 26. scilicet Richardum in 4. dist. 17. art. 2. quæst. 8. ad 2. & Adrianum quæst. 4. de confessore, §. sed dubium. Ex quibus Adrianus quidem id indicat; Richardus vero non loquitur in nostro casu, quando superioris copia non est, sed quando ipse etiam adiri potest, & tunc dicit, quod debet præcedere absolutionis superioris ante absolutionem inferioris, quod certum est; pro illa vero alia sententia non paucos attulimus: minus ergo opponitur sententia communis illa, quam sententia negans, posse paenitentem in eo casu confiteri. Vnde libenter dicere, paenitentem eo casu, & posse, & debere confiteri saltem peccata non reservata, quia respectu illorum haber vere copiam confessarij, qui est legitimus eorum index; ergo respectu illorum virget præceptum confessio[n]is, quod quidem non solum est de confitendis omnibus copulatiue, sed etiam diuini omnibus, & singulis, si scilicet, quæ saltem possit legitimè confiteri, vt constat in eo, qui ob instant causam tacer aliquod peccatum non reservatum, qui tamen adhuc tenetur ad confitenda
- alia ante communionem: debet ergo præmitti confessio mortalium, quantum fieri potest. Dixi, mortalium, quia si præter peccatum reservatum non haberet aliud mortale, non obligaretur ad confitenda veniam, nisi per accidens, quando non haberet contritionem; tunc enim deberet confiteri veniam, vt eo modo absoluatur indirec[t]e à reservatis, & recipere gratiam.
- Obiiciunt primo, confessionem de iure Diuino debere esse integrum omnium mortalium, ergo non possit diuini confessio explicando non reservata, & tacendo reservata. Respondetur hoc argumentum, procedere contra omnes, qui communiter dicunt, posse tunc fieri confessionem saltem exprimendo omnia etiam reservata; de iure enim Diuino non est sola integritas materialis, sed formalis, hoc est, integritas confessio[n]is sacramentalis: confessio au[tem] sacramentalis non est narratio peccatorum, sed confessio, qua paenitens accusat se coram iudice vicario Dei ergo licet dicterent omnia peccata, non esset confessio sacramentalis integra: nam reservata non dicuntur sacerdoti inferiori in iudicii, & vicario Dei, cum non sit index illorum peccatorum. Vnde ipse Suarez tom. 4. disputat. 1. sect. 3. num. 4. fateatur confessionem illam quoad peccatum reservatum non esse sacramentalem.
- Ad argumentum itaque omnes debemus dicere, integratam quidem confessio[n]is requiri formalem, non materialem, hoc est, vt omnia dicantur, tan[tem] quantum fieri potest. Quare sicut qui ex legitima causa facit aliquod peccatum, vel qui oblitus illius id omittit, facit confessio[n]em formaliter integram: & sicut ille etiam, qui explicat omnia sua peccata praeter unum, quod propter incapacitatem confessarij intelligere, & percipere non potest, dicitur etiam facere confessio[n]em formaliter integram: sic in nostro casu est confessio[n]em formaliter integram: nam paenitens defert omnia sua peccata mortalia ad legitimum iudicem, quantum potest; ideo enim peccatum reservatum non defert, quia non habet iudicem legitimum, ad quem defert; & hic iudicem, quem habet, non est capax legitime, & sacramentaliter audiendi illud: constitutus ergo integre, quantum potest, omnia peccata; qui illud, quod taceat, non potest nunc sacramentaliter conteneri, cum non sit, qui illud sacramentaliter possit audire.
- Secundo obiici potest, quia licet peccatum exteriorum furti, v. g. sit reservatum, actus tamen interiorum non est reservatus; ergo debet paenitentis explicare saltem actum interiorum, qui subiecti potest iudicio huius confessarij: sicut in simili P. Coninck dist. 7. de Paenit. dub. 9, in fine dicit, cum ei confessio[n]e actus externi imminent periculum, debere tamen confiteri affectum interiorum, ex cuius confessio[n]e non timet eiusmodi periculum. Porro si in nostro casu paenitens debeat explicare actum interiorum, iam explicat totam malitiam actus exteriorum, cum ille non addat malitiam nouam, sed denominetur malus à sola malitia interiori, vt suppono, immo cum actus interiorus, & exteriorus non sint duo peccata, sed conflent unum peccatum, consequens est, vt nullum sit peccatum, quod non explicetur, licet non omnino adæquate quoad omnes partes: vnde nullum etiam erit peccatum, à quo non fuerit aliquando direc[t]e absolutus.
- Respondeo, hæc ipsa inconvenientia offendere, non esse obligationem explicandi tunc actum interiorum, quia certum est, aliquod peccatum non tolli debet tunc directe per absolutionem; si autem tota malitia actus interiori tolleretur directe, non video quid remanceret auferendum directe per absolutionem superioris;

superioris; nam dimissa tota malitia peccati, non potest manere non dimissum peccatum; quia dimissi malitiam, est auferri reatum, seu debitum odij, & auersio[n]is Diuina propter illam malitiam; non potest ergo manere odibilis homo propter peccatum, si iam non est odibilis propter malitiam peccati; quia motiu[m] formale odij est sola malitia. Fatendum ergo est, non solum actum externum, sed eius etiam malitiam, ac proinde effectum internum esse reseruatum; nam licet de facto peccata interna secundus se non referuerunt, hoc intelligitur, quando non prodeunt in actum externum; quando vero prodeunt in externum, tunc reseruat non solum actus externus, sed etiam affectus internus, à quo prodiit, unde à neutrō poterit absoluere directe inferior Sacerdos; quia uterque fuit reserwatus, posito actu extero.

92. Tertio obici potest, quia si potest habens peccata reseruata dimidiare confessionem cum inferiori, dicendo sola non reseruata, sequitur, quod potest id facere etiam absque necessitate communicandi; nam ille, qui tacet aliquid peccatum confessario, eo quod ex confessione illius peccati timeat ab eo aliquid malum graue, non solum id potest facere, quando vrgit necessitas communicandi, sed etiam absque ea necessitate, si vult confiteri, nec habet alium confessarium, cur possit absque periculo omnium peccata dicere; ergo similiter in nostro ca[u]s[u], si id licet, poterit fieri absque vrgente tanta necessitate.

93. Respondeatur negando sequelam; & ad probatio[n]em dico, in primis aliquam etiam necessitatem requiri, vt in primo ca[u]s[u] confessio non differatur; nam si commode potest differri confessio, differenda est, vt possit absque periculo integra fieri, vt tradunt Soto in 4. dist. 18. que[st] 2. artic. 5. & Circa tertium, & Suarez tom. disputat 23. sect. 2. num. 7. Minorem tamen necessitatem, & ca[u]lum exigunt ad nos differendam confessionem in eo ca[u]s[u], quam in nostro, quando quis haberet peccatum reseruatum, nam Soto solum dicit, differendam esse quando commode potest; Suarez vero dicit, esse iustam causam non differendi, si quis ideo debet et diu manere absque confessione, etiamsi nulla alia vrgat necessitas. Vnde oportet reddere rationem differentiae, cur maior necessitas requiratur in nostro ca[u]s[u] ad contendendum coram inferiori tacitus reseruatis, quam in alio ca[u]s[u] ad contendendum, omisso illo peccato, quod absque periculo dici non potest, cum tamē in vitroque ca[u]s[u] dimidierit materialiter confessio, & in neutrō formaliter; cuius rationem non redditur auctores.

94. Potest autem differentiae ratio colligi ex diversitate praecepti, quod in vitroque illo ca[u]s[u] obstat videtur, nam in primo ca[u]s[u] solū videtur obstat obligatio confitendi integrē omnia peccata; que quidem obligatio intelligitur semper cum mortalitate, & moderatione humana diligentia; vt constat in examine conscientie, quod debet penitentem præmittere ad eum finem, vt integrē confiteatur omnia peccata, quod tamen examen non exigit exquisitam diligentiam, sed humanam, & suauem; sicut nec in ipsa explicacione peccatorum obligatur homo ad adhibendam exquisitam diligentiam, vt ea omnia distinctissime explicet, sed humanam, & moralem, propter eandem rationem, ne illud Sacramentum nimis onerosum, & difficile redderetur. Hinc ergo fit, vt nec sit obligatio adhibendi omnem curam exquisitam, vt confessio fiat tunc, quando omnia peccata, nullo omisso, integrē possint dici. Si enim aliquis, v.g. sentit, se ob capitis debilitatem non posse nunc tamen attendere ad recognita omnia sua peccata, debet quidem exspectare per aliquod breue

P. Ioan. de Lugo de Sacramentis.

tempus, vt resumptis viribus, possit examinare suam conscientiam, non tamen deber ea de causa diu differe confessionem; sed potest confiteri ea, que sibi occurrit, licet sciat, non posse à se fieri examen sufficiens ad reuocanda in mentem omnia sua peccata. Similiter ergo non deber diu differre, vt possit exspectare alium confessarium, cui omnia peccata, nullo prorsus omisso, absque periculo possit dicere, sed potest nunc confiteri, quia integritas confessio[n]is non obligat ad exquisitam diligentiam adhibendam, sed ad moralem, & humanam, vt vidimus,

At vero in nostro ca[u]s[u], qui habet reseruata, indiget maiori ca[u]s[u], vt possit dimidiare confessionem coram inferiori, quia non solum obstat præceptum integratis confessionis, sed aliud etiam, scilicet præceptum comparandi coram legitimo iudice in foro Sacramentali; quod quidem præceptum artius obligat, quia ex eius violatione peruerteretur ordo Ecclesiasticus, & debita subordinatio inferiorum ad superiores, & præjudicaretur iuri Prelatorum, si possent facile subditi, omisssis superioribus, recurrere ad inferiores; quare ad hoc faciendum merito exigitur grauis necessitas. Quando vero penitentem comparat coram suo legitimo iudice, minor necessitas requiritur ad hoc, vt possit aliquid peccatum omittire, quia per hoc non peruerteritur ordo hierarchicus, aut præiudicatur iuri superiori; & aliunde si integritas confessionis ita stricte obligaret, redderetur, vt vidimus, nimis difficile confessionis remedium: quia ratio non procedit in altero ca[u]s[u]; neque enim redditur durius remedium confessionis eo co, quod debet aliquid non comparare coram inferiori, quando comparandum est coram superiori; quia potest homo tunc coram neutrō comparare, si non est aditus ad superiorem; non ergo obligatur ad aliquid onus, sicut si obligaretur ad exactissimam omnium peccatorum confessionem, & adeo stricte obligaret eius integritas. Hinc ergo præceptum istud integratis materialis non existimat à fidelibus obligans cum tanto rigore, sed cum suavitate ad diligentiam moralem, & humanam, licet illud aliud præceptum non peruerteret ordinem iudicij, nec recurreret ad inferiorem pro superiori, maiori cum rigore obligare credatur.

Ex dictis ergo infero primo, in prædicto ca[u]s[u] necessitatis penitentem posse, & debere adire confessarium inferiorem à quo possit ab olui directe à non reseruatis: quod enim haec simili sit cum reseruatis, non obstat valori prædictæ absolutionis, vt constat in eo, qui oblitus est inuincibiliter per longum tempus peccati reseruati, & confessus est integrum alia non reseruata sapientia confessario ordinario, à quo quidem valide absolvitur directe ab illis, & indirecte à reseruato, vt facetur ipse P. Vasquez, qui frustra conatur reddere rationem differentiae inter illum casum, & nostrum, vt in illo sit, in nostro vero non sit validus absolutio à non reseruatis, quam rationem bene impugnat P. Suarez tom. 4. dist. 8. de Penit. dub. 13. num. 10. Videatur enim absque fundamento auferri potestatem abolendi indirecte à reseruato, quando explicatur; cum tamen posset id fieri, si taceretur. Nam quid refert exprimi, vt ideo non possit dimitti aut cur absolutio non potest terminari directe ad sola non reseruata, sicut si illud dictum non fuisset?

Opponunt aliqui verba Trid. sess. 14. cap. 7. dicentis, Sacerdotem inferiorem extramoris articulum nihil posse in casibus reseruatis. Sed respondeatur facile, eos nihil posse directe, posse tamen indirecte, sicut in ca[u]s[u], quo penitentis immemor reseruari confitetur non reseruata, absolvitur indirecte à reseruatis

95. Qui habet reseruata in digesto maiori causa ut possit dimidiare confessionem.

96. Inferratur primo.

97. Opponunt aliqui verba Trid. Respondetur.

in omnium sententia. Non ergo potest intelligi
Trid. de potest, etiam ad absoluendum indirecte.

Infero secundo, penitentem, qui in praedicto casu necessitatibus non haberet alia mortalia non reservata, non teneri ex precepto ad confitenda venialia Sacerdoti inferiori, ut ab iis directe absoluereatur, & indirecte a reservatis. Ita Suarez, & Coninch locis citatis, quia confessio venialium non videtur obligare sub precepto; ergo preceptum praemitendar confessionis ante communionem non obligat ad venialia confitenda, nisi per accidens, quando aliquis non putaret se esse sufficienter contritum. Posset tamen confiteri sola venialia, si vellet; & melius id esset, quam non confiteri. An vero posset confiteri venialia simplici Sacerdoti, qui non esset approbatus, nec posset absoluere ab illo mortali, ut hac via ab eodem absoluereatur indirecte a reservatis; Suarez, & Coninch probabilitate affirmant, sicut habens mortale non reservatum, cuius non recordatur, posset confiteri venialia simplici Sacerdoti, & obtinere indirecte remissionem mortali. Ex hoc autem non leuitur confitendum, quod supra diximus, non esse improbable, posse illum tacere peccatum reservatum. Quorum enim dicat peccata reservata simplici Sacerdoti nondum approbato, qui neque a non reservatis absoluere potest?

Infero tertio, quid dicendum sit de habente communicatione reservatum, an, virgente etiam necessitate communicandi, & non data copia Superioris legitimis, posset, aut debeat confiteri inferiori, qui eum a predicta excommunicatione solvere non potest. Non desunt, qui dicunt, excommunicatum etiam occultum non posse extra mortis articulum communicare, virgente etiam scandalum, & infamia. Soto, Syluester, Rosel, Couarr, Henr. Soto in 4. dif. 12. quest. 1. art. 4. Syluester, Excommunicatio, casu 3. Rosel, & Couarr, quos refert Henr. lib. 8. de Euchar. c. 47. §. 4. litt. Q. qui dicit, posse, si premat periculum grauius infamia, aut scandalum, semel, autib[us] celebrare, cum contritione, & tremore.

Iij. Alij communiter dicunt, posse, virgente necessitate, communicare, aut celebrare abique absolutione a censura, quia preceptum Ecclesie, que censura imponit, non obligat cum tanto detrimento. Suarez tom. 4. dif. 3. 1. sect. 3. num. 6. Coninch dif. 8. num. 107. & alij quos affirunt. Quod confirmari potest a simili, quia excommunicatione priuat etiam auditione Sacri, sicut priuat sacramentorum participationem; & tamen excommunicatus occultus non potens habere absolutionem, potest audire Sacrum ad vitandum graue scandalum, aut detrimentum. Item S. Thomas in presenti quest. 83. artic. 6. ad 2. & in 4. dif. 17. & alij concedunt, quod Sacerdos, si recordetur excommunicationis post consecrationem, debet prosequi, si vero ante consecrationem, dicunt tutius esse relinquere Missam, nisi timeatur graue scandalum. Unde arguitur elate, non esse intrinsecum malum, quod excommunicatus communicet, cum possit ratione scandali honestati: cur ergo non posset aequalis, & taurior causa occurrere etiam ante inchoatam Missam? Quod enim attinet ad hoc de scandalis, & graui detimento, idem iudicium videtur esse de eo, qui inchoauit, vel non inchoauit Missam, cum vterque possit pati aequale detimento aut periculum.

Iij. Alij ergo dicunt, posse quidem in tali casu hominem cum contritione communicare, non tamen posse confiteri, ut absoluatur directe a non reservatis. Quod certissimum, & absque controversia dicit Vaquez tom. 4. quest. 9. artic. 3. dub. 9. num. 8. & idem tenent alij, quos refert Suarez dicta sect. 3. num. 1. quibus addit. Syluum in Addit. ad 3. p. quest. 20. artic. 2.

quest. 3. Alij denique dicunt tunc posse confiteri non reservata Sacerdoti inferiori, a quo absoluatur directe ab illis, & indirecte a peccato reservato, licet ab excommunicatione nullo modo absoluatur. Ita Suarez loco citat. num. 6. Coninch, & alij.

Hoc dubium pender ex questione illa, an excommunicatus, non praemissa absolutione a censura, posset valide absoluiri a peccato; in qua multi negant, quos sequitur Vaquez, alij affirmant, quos sequitur Suarez, & Sanchez lib. 2. in Decalog. c. 8. mm. 5. quod etiam mihi probabilius videtur; & ea sententia supposita, consequenter dicendum videtur, posse in praedicto casu confiteri non reservata, ab eisque directe absoluiri, & indirecte a reservatis, licet maneat adhuc excommunicatus; quia excommunicatione, si ut non priuat illum tunc receptione Eucharistiae proper virgente necessitatem, sic nec priuat receptione sacramenti penitentia, proper eadem necessitatem.

Dices, excommunicationem per se prohibere receptionem cuiuslibet sacramenti, per accidens autem excusat tunc homo proper necessitatem: cum vero necessitas solum sit accipendi Eucharistiam, qua accepta, cessat periculum scandalum, vel infamia, non debet extendi ea licentia ad recipientem aliud sacramentum, quod non est necessarium ad ea detrimenta vitanda. Respondetur, eo ipso, quod licita sit suscepit Eucharistiae, fieri licitam confessionem sacramentalem, quae ex Diuino precepto debet praemitiri Eucharistiae, unde consequenter dicendum censeo, tunc non solum licet, sed debet omnino per se loquendo praemitiri confessionem de peccatis mortalibus non reservatis, ut obliteretur, quantum fieri potest, preceptum Diuini cuncti tendi omnia mortalia ante communionem. Dixi, per se loquendo; quia per accidens poterit excusari; potest enim homo conformare se practice cum sententia contraria docente, non potest, aut non debere tunc praemitiri confessionem, & iuxta eam poterit probabilitate operari. Quando vero non essent alia peccata non reservata, atque ideo ex hoc capite cessaret obligatio confitendi, adhuc videretur probabile, quod posset licite confiteri de venialibus, vel de mortalibus, quae antea confessus fuisse, ut ita absoluatur indirecte a reservatis, & secundum disponeretur ad Eucharistiam, non potest enim presumi, quod, virgente necessitate communicandi, vel adhuc Ecclesia obligari, ne confiteatur, & vieniat cum onere, & necessitate habendi contritionem perfectam, qua non ita facile haberi potest ab homine paulo ante proper sua crima excommunicato. Unde cum Ecclesia in mortis articulo non velit hominem relinquere cum illo onere, & ideo concedat facultatem absoluendi eum directe a quelibet crimine, credibile est, quod in casu nostro non velit eum relinquere cum obligatione, & necessitate habendi contritionem, sed permittat, quod saltem indirecte possit absoluiri a reservatis, dum alia confiteatur.

Quanta vero debeat esse necessitas, ut ante absolutionem ab excommunicatione possit quis communicare, aliqui dicunt maiorem causam, & necessitatem ad hoc requiri, quam ad communicandum absque confessionem, si non effet excommunicationis. Ita Coninch loco citato num. 107. Sed P. Vaquez, in praesenti disputa 208. num. 13. dicit, se non intendere differentiam in his preceptis; immo (si que est) magis stricte debere obligare preceptum praemitendi confessionem, quod Diuimum est, quam alia precepta mere Ecclesiastica.

Quatri potest, an qui eiusmodi peccatum refugiat.

uatum cum excommunicatione habet, debeat in eo calu confiteri Sacerdoti inferiori peccatum illud, licet non possit ab eo absoluти ab excommunicatione? Nam licet supra dixerimus, non esse improbabile, quod possit tacerre referata, à quibus non potest direc̄te absoluī; alia tamen videtur esse ratio in hoc casu. Solet enim communiter dici, peccata illa, quae referuantur ratione excommunicationis, ablata, vel impedita excommunicatione, non esse referata; unde videtur tota referatio cadere supra solam excommunicationem, non supra ipsum peccatum; ergo peccatum, prout condit inguit ab excommunicatione, potest esse materia directe huius confessionis, & tolli directe per ab solutionem inferioris, licet non possit absoluere ab excommunicatione. Et quidem ita dicendum est, si vera esset sententia, quam indicant Durandus, & Caetanus, quos referi Suarez dicto 4. tom. disputation. 29. sect. 1. n. 7. quod scilicet sola excommunicatione per se, & immediate referatur, culpa vero mediate, & per accidentem, quatenus non potest quis absoluī à peccatis, nisi prius à censura absoluatur. Illa tamen sententia communiter reiicitur, & eam impugnant Suarez ibi, & Thom. Sanchez dicto cap. 8. num. 5. cum aliis, eo quod licet peccatum illud non referetur sine censura, vtrumque tamen immediate referatur, censura, & peccatum ipsum, atque ideo, quamdiu manet censura, manet etiam referatio ipsius peccati, unde neque peccatum potest esse materia directa illius confessionis, vel ab solutione, qua ab inferiori præstat; non ergo erit maior obligatio confundi tunc illud peccatum, quam alia, quæ absque censura referantur.

106. Infertur quartus, non bene assignari alios casus, ut in illis possit homo absque confessione communicare, qualis non habens copiam confessarij, v. g. si adit confessarius idoneus, sed speretur breuiter alius, cui solet cum maiori deuotione confiteri; item si absit proprius Parochus, adit autem alius, cui ex privilegio solum confiteri potest. Qui casus, & alij similes bene impugnantur apud Suarez & Vasquez, & reiiciuntur ut omnino insufficientes.

Qua necessitas excusat à præmittenda confessione.

107. Restat breuiter dicere de secundo punto, scilicet, de necessitate communicandi requisita, vt possit fieri ad duas absque confessione prævia id fieri. Reduci autem solent casus necessitatis ab aliquibus ad duo capita. Primum est instantis mortis, si aliquis, v.g. in mortis articulo non possit confiteri, aut ab solutionem obtinere, & possit communicare; in quo casu concedunt omnes, possit id fieri. Secundum caput est infamia, aut detrimenti, quod incurritur, si homo non communicaret. Circa primum caput queri solet, an sufficiat necessitas dandi viaticum alteri, vt possit Sacerdos absque confessione celebrare? Communis sententia affirmat, vt restantur Suarez, & Coninck in præsenti; contra hoc tamen videtur esse, quod in prædicto casu non possit aliquis celebrare non ieiunus iuxta communem sententiam; & saltet in omnium sententia non possit absque vestibus factis celebrare, cum tamen haec requirantur solo præcepto humano ergo multo minus poterit absq; confessione, que exigitur præcepto Diuinum. Quod quidem argumentum non parum virget, supposita doctrina P. Vasquez, que in præsenti disputatione 208. n. 12. aperitur dicit, magis obligare præceptum Diuinum præmittendi confessionem, quam præceptum ieiunii ante communionem, quod est mete humana.

P. Joan. de Lugo de Sacramentis.

Cæterum, si hoc argumentum esset efficax, multum probaret, quia probaret, necessitatem, que sufficit ad communicandum, non præmissa confessio, sufficere ad celebrandum ablique vestibus sacris; atque adeo Sacerdotem, qui in articulo mortis sue posset ex omnium sententia celebrare ad communicandum pro viatico, non præmissa confessione, posset etiam tunc celebrare ablique vestibus sacris, ablique altari consecrato, absque ullis orationibus, aut Evangelio, sed solis prolatis verbis consecratio- nis, & iis, quæ requiruntur ad substantiam Sacrificij: reliqua enim sunt solum ex præcepto humano, quod minus obligat, quam Diuinum præmittendæ confessionis: conseq̄uens autem nullus concederet.

Hoc argu-
mentum ni-
mis probat.

108.
109.
Neque sub-
sistit doctrina
P. Coninck.

Vnde nec videtur subsistere doctrina, seu responsio alia P. Coninck infra quest. 80. art. 8. n. 57. dicen- tis, quando unum præceptum Diuinum, & alterum humanum in eundem hominem concurrunt, de- bère potius seruati Diuinum, quam humanum: se- cucus, quando non concurrunt in eandem personam. Ex quo infert, sacerdotem noui ieiunum posse cele- brare, vt se ipsum communicet pro viatico, & obseruet præceptum Diuinum; non tamen posse cele- brare vt alter accipiat viaticum. Hec, inquam, do-ctrina non videtur vniuersaliter vera, quia sacerdos, vt dicebam, non potest celebrare ablique vestibus sacris, vt se ipsum pro viatico communicet; ergo non potest facere contra præceptum Ecclesie semper, vt obseruet Diuinum, quia re vera tunc præcep- tum Diuinum non obligat, stante prohibitione Ecclesie.

Aliter ergo dicendum est, loquendo de possibili, negari non posse, quod aliquando Ecclesia cum tanto rigore præcipiat, aut prohibeat aliquid, vt etiam intuitu obseruandi præcepti Diuinum id omitti, vel fieri non possit. Sicut etiam ē contra potest aliquando præceptum Diuinum ita arête obligare, vt nulla de causa prætermitti possit. Aliunde ergo colligendum est, quomodo hoc, vel illud præceptum in particulari obliget. Et quidem præceptum præ- mittenda confessionis non obligate, vrgente neces- sitate, constat ex Concilio Tridentino, vt vidimus, & ex usu, ac traditione perpetua fidelium. Ratio au- tem est, quia cum finis intentus, scilicet, status gratia- tæ requisitus ad Eucharistiam possit etiam ablique confessione haberi, media contritione, non debuit præceptum confessionis ita stricte obligare, vt nul- la prorsus necessitas excusaret. Vnde cum magno fundamento colligere potuerunt Theologi, occurrente æquali necessitate ex parte proximi moribudi, posse etiam Sacerdotem absque confessione cele- brare, vt det illi viaticū; quia proximi necessitas aliquomodo propria est. At vero præceptū Ecclesiasti- cū non celebrandi absque altari aut vestibus sacris, &c. obligat cum maiori vniuersalitate, vt constat ex eodem viu fidelium, qui hoc præceptum ita semper intellexerunt (quod idem de præcepto ieiunij ante communionem, licet non cum æquali certitudine, dici potest) vt non possit necessitas viatici sumendi, vel dandi excusatione: unde nec possit aliquis viaticum accipere non ieiunus, nisi eadem Ecclesia iustis de causis id specialiter indulserit. Ratio autem fuit, quia ad reuidentiam erga tantum sacramentum spe-ctat, vt titus, & cultus, quo celebratur, & sumitur, sit vniiformis, & solemnis, nec posset ob priuatas neces- sitates, aut vtilitates alterari, vt Missa absque vlo ri- tu, aut apparatu celebraretur, ob communicandum infirmum, qui certe cultus, & veneratio Eucha- ristiæ haberi non posset alia via, sicut status gratia- tæ haberi potest per contritionem absque confessio- ne. Posita ergo tanta, & tam vniuersali obligatione

N. 2

illius

illius pracepti Ecclesiastici, non potest argui ab illo ad praceptum premittere confessionis; quod non obligat cum tanta vniuersalitate.

I I I.
Inhabet.

Respondeo.

Dices, prohibito, quæ oritur ex excommunicatione, non est pracepti Diuini, sed humani, sicut prohibito celebrandi absque vestibus sacris; & tamen excommunicatus, non præmissa absolutive potest celebrare ad sumendum sibi, vel etiam ad ministrandum alteri viaticum; ergo neque Ecclesia intendit suis praceptis obligare cum tanta vniuersalitate, vt excludat hanc etiam necessitatem. Respondeo, non esse necesse, quod Ecclesia aque vniuersaliter intendat obligare omnibus praceptis, neque enim in omnibus eadem est ratio. Et quidem verisimile est, excommunicatus etiam pro viatico alteri ministrando posse absque absolutive celebrare, quando necessitas urget, sicut potest absque confessione id facere, qui mortaliter peccauit. Nam quod excommunicatus non celebre, non tam spectat ad ritum, & venerationem sacramenti, quam ad poenam, & punitionem ipsius excommunicati: voluntas autem puniendi iuris interpretanda est, quam voluntas aliquid præcipiens propter reverentiam, & cultum ipsius sacramenti, circa quem oportet leges esse magis stabiles, & vniuersales. Vnde minor causa sufficit, vt excommunicatus celebre ante absolutionem, quam vt celebre non ieiunus, vel absque vestibus sacris, quæ non ad poenam, sed ad venerationem sacramenti ordinantur.

I I 2.
Quod attinet ad secundum caput, ad secundum caput definitur.

I I 3.
Infertur secundo.

I I 4.
Infertur tertio.

fecit. 4. qui tamen oppositum dicit, quando esset Pachos, qui ex officio debet celebrare, vt subdit audiatur sacram; tunc enim non exigit periculum infamia. Sed Vafq. in presenti, n. 8. magis consequenter in utroque casu requirit infamia, aut non periculum. Potest tamen, qui velit, sententiam contrariam vt probabilem sequi: jmo & illam, quod possit sacerdos in die festo non habens aliam Missam, quam audiat, celebrare, vt obserueret præceptum audiendi sacram; quam tenent plures Autores, quos refert & sequitur Diana de celebrare Missam Refol. 63. Diana qui addit Refol. 64. posse etiam id facere, vt alij Missam audiunt in die festo, alioquin non audiunt. Sed te vera Tridentinum supponit, exigere necessitatem & parentiam confessari: illa autem non videtur necessitas: quid enim refert, quod alij non audiunt Missam, quando per illos non stat? Certe non neor ego vlo modo celebrare, vel pices mittere, vt alij obseruent præceptum Missæ, vel ieiuniū.

Oblit P. Diana, ex hoc sequi, quod nec possit Sacerdos absque confessione celebrare ad dandum oportet viaticum moribundo; neque enim peccabit agens & non accipiendo Viaticum, quando per ipsum non stat. Respondet tamen, non esse paritatem, et dicit enim grauior longe necessitas accipiendo Viaticum, quam audiendi Missam; & est multo maius detrimentum, quod patitur homo, si viatico careat. Dices, ergo saltem non poterit Sacerdos celebrare, vt ipsemet audiat Sacrum in die festo, non præmissa confessione: neque enim ipse peccabit, aut incurrit magnum detrimentum, non audita Missa, quando per ipsum non stat. Respondeo, ideo dixi, verius esse, quod tunc non possit celebrare, nisi aliunde sequatur aliud inconveniens. Probabile tamen esse contrarium propter Doctores non paucos, qui id tenent. Cæterum, cum ij Doctores non id extendant, vt possit etiam ad hoc, vt alij audiunt Missam, non possumus ad existimare probabile propter eorum auctoritatem: forras enim putarent, Sacerdotem obligari ad audiendum Missam, & ideo habere necessitatem celebrandi: cum tamen non obligetur, vt alij audiunt, non habet necessitatem celebrandi, vt illi habeant Missam, quam possit audire.

Infero quarto, quid dicendum sit, quando virgo præceptum communionis Paschalis. Suarez enim, vbi supra, probabilius dicit, quod non possit obseruare eam solam causam Sacerdos celebrare, aut alias communicare absque confessione, vt illud præceptum implet, quia lex Eucharistica non obligat ad communionem, nisi quando debito, & legitimo modo habeti potest. Alij tamen communiter concedunt, posse tunc communionem accipi cum sola contritione, quos refert & sequitur Henr. lib. 8. Henr. de Eucharistia, cap. 46. §. 4. dicit. M. & Coninck in presenti art. 4. dub. 2. n. 17. quod mihi etiam placet; quia præceptum illud Ecclesia de communione, non est pura Ecclesiasticum, sed est præceptum Diuinum determinatum ab Ecclesia quoad tempus; quare sicut, virgine præcepto Diuino Viatici sumendi, noluit Deus obligare ad confessionem præmitendum, si non est copia confessari: sic virgine præcepto Diuino communionis etiam extra mortis articulum, idem credi potest: præsertim cum præceptum Diuinum communionis extra mortis articulum respiciat etiam necessitatem, quam habemus illius cibi: quem, quia est necessarius ad sustentationem animæ spiritualem, ideo præcipit nobis Deus illam aliquadiu in vita sumere; ergo hoc præceptum etiam extra mortis articulum debebat permittere communionem absque confessione, quando non esset copia Sacerdotis.

Sacerdotis, ut pote præceptum de cibo necessario, & de re necessaria.

^{117.} Inferior quinta de cōmissione de his ex votis. Inferior quinta de cōmissione de his ex votis. Inferior quinta de cōmissione de his ex votis.

Inferno quinto, aliter dicendum esse de communi-
nione debita ex voto, aut etiam ex præcepto mere
humano: ob eam enim solum caufam non posset
quis absque confessione communicare, si aliunde
cessaret periculum nota, aut infamia. Alioquin
semper possent omnes communicare absque con-
fessione: possent enim vovere communionem ho-
diernam, & crastinam, quotidianam. Posset item Su-
perior præcipere eiūmodi communionem, & hoc
modo reddere necessariam communionem absque
confessione. Fatendum ergo est, utrum, aut præ-
ceptum humanum debere intelligi de communione,
qua aliunde non opponatur modo debito ex Diu-
nius præcepto, qualis est, quod præmittitur confessio
mortalium.

^{118.} Inferior sexta. Nam si hoc intelligatur id, quod
in præsenti Doctores dicere solent, posse accipi com-
munionem absque confessione ratione scandali.
Nam si hoc intelligatur de proprio scandalo, rati-
fime habebit locum: vix enim unquam continget,
quod alii excirentur ad peccandum ex eo, quod ego
absque confessione peccati occulti non communici-
cēdebat ergo intelligi nomine scandali, nota, vel
infamia, quam aliquis incurrit, omitendo communio-
nem. Non tamen placet expostio P. Suarez, in pre-
sentis sect. 4. §. Quarta etiam, & communis: quia ait, ex
illa populi admiratione solere leues homines occa-
sionem sumere detrahendi, aut iudicandi temere, in
quo videtur agnoscer rationem scandali: Hoc, in-
quam, non placet; quia vel illa omissionis communio-
nis præbet fundumentum sufficiens ad iudicandum,
quod homo habeat peccatum, quod debeat confite-
ri; & tunc non erit iudicium temerarium id cogita-
re, vel de eo loqui, cum res sit publica, quod Sac-
rum, vel Communionem omisit; atque ideo non
video, qua occasio detur iudicandi temere ex eo,
quod aliquis propter peccatum re vera mortale omis-
tit communionem, cum re vera peccatum commis-
sum sit causa non communicandi: vel illa omis-
sio non præbet tale fundamento ad cogitandum, &
tunc non video, qua maior occasio detur peccandi,
aut temere iudicandi, quam quād aliquis communica-
natur quād prius cōfessariū; tunc enim poterit
etiam aliquis temere iudicare, quod habeat pecca-
ta gravia confitenda: & tamen non ideo tenemur
omittere confessionē. Debemus ergo nomine scan-
dalum in hac materia potius intelligere, ut dixi, infamia,
& nota; quam afferit illa omissionis communio-
nis, & qua minus proprie scandalum appellari.

SECTIO VI.

An, & quomodo requiratur contritione, quando non
permittitur confessio ante communionem.

^{119.} Non requiri contritionem perfectam, sed suffi-
cientem. Recentiores, quos tacite refert Suarez in præsenti
sect. 5. quam sententiam probabilem esse significat
Filiarius tom. 1. tract. 3. de sacramento Confirmationis
cap. 1. n. 57. Eam tamen improbabilem esse, nec pos-
se absque temeritatem nota defendi, docet idem Su-
arez; & Luisius Turrianus in censuris Theologicis
cen. 2. dub. 16. & ipse Filiarius postea tract. 4. de
sacramento Euchar. cap. 8. num. 220. retractasse vide-
tur, quod prius dixerat, dum absolute tradit, esse
omnino necessariam contritionem perfectam sal-
tem existimatam; quam sententiam docent omnes
Theologi, quos late refert Suarez ibi, & colligitur ex
P. Jean. de Lugo de Sacramentis.

Patribus exigentibus omnino statutum gratiae, & san-
ctitatis, ut possit quis licite accedere ad hoc Sacra-
mentum. Eorum verba vide apud Suarez ibi. Colli-
gitur etiam ex Tridentino sess. 13. cap. 7. dicente, di-
ligentius caendum esse, ne absque magna reveren-
tia, & sanctitate accedat quis ad percipiendum hoc
Sacramentum. Qui autem cum sola attritione acce-
dit, non accedit certe cum sanctitate, sed in statu
peccati. Denique, ex institutione ipsius sacramenti,
quod cum sit per modum cibi, & sit sacramentum
viuorum, prærequisit omnino vitam in percipiente
illud. Addit Suarez aliud argumentum, quia sacer-
dos, ut minister Eucharistiam aliis, si sit in pecca-
to, & non vellet confiteri, debet saltum per contri-
tionem constitutum se in statu gratiae; ergo multo
magis, qui vult Eucharistiam recipere, plus enim est
recipere, quam ministrare. Hoc tamen argumentum
facile eludi potest; primo, quia probabilius est sa-
cerdotem non peccare mortaliter, licet in statu pecca-
ti ministret aliis Eucharistiam, ut vidimus supra
diff. 8. de sacramentis in confess. 9. Deinde etiam dato
antecedenti, consequentia non est formalis: retor-
queri enim potest in sacramento Pœnitentia, ad
quod ministrandum sacerdos qui haber conscientiam
peccati, debet prius, si non confiteretur, elicere
actum contritionis, ut iustificetur; quod tamen non
debet facere, qui illud recipit; quod etiam in sacra-
mento Baptismi locum haber. Melius ergo proba-
tur ex doctrina Conciliorum, & Patrum, atque ex
sacramenti ipsius institutione.

Fateor, ex hoc ipso non leue argumentum desu-
mi contra sententiam illam, que docet, posse ali-
quando virtute huius sacramenti conferti primam
gratiam homini attrito. Si enim attritus aufer-
tur contra ille
obicem effectui Eucharistie, ergo qui accedit cum los qui dicunt
attritione cognita, non accedit cum obice, & per post confiterit
consequens non accedit indigne. Si vero attritus primam gra-
tiam tollit obicem sufficiens, ergo sacramentum Eucharistie
non confert gratiam. Ceterum cum autores illius homini attritu
sententia nunquam concedant hanc sequelam, sed to
semper contentur respondere, & constanter tuean-
tur obligationem habendit contritionem existima-
tam, non potest ex probabilitate illius sententia
argui illo modo probabilitas huius, licet conse-
quentia sit probabilis; quia nimis in tantum illa
alia sententia est probabilis, in quantum probabi-
liter etiam negat hanc consequentiam.

Hoc ergo supposito, queri poterit, primo, an qui
prius confessus fuerat, & postea recordatur peccati,
quod in confessione oblitus omiserat, nec potest primo.

iam confiteri; cum sit in altari, v.g. an debeat elicere
contritionem nouam illius peccati ante communio-
nem. Et quidem si dolor præcedens in confessio-
ne non fuerat vniuersalis de omnibus peccatis,
vel ex motu vniuersali, quod se extenderet etiam
ad istud peccatum; certum videatur quod debeat
elicere contritionem de hoc peccato; quia virtute
confessionis nondum fuit iustificatus. cum hoc pec-
catum nondum retractatum non potuerit directere,
nec indirecte remitti. Si vero dolor fuerat vniuersalis,
vel ex motu, quod se extenderet ad hoc etiam
peccatum, Antoninus Diana 1. tom. tract. de celebrat. Diana.

Missar. resolut. 48. refert pro sententia affirmante
obligationem ad nouam dolorem tunc eliciendum
Valerium Reginald, in praxi tom. 2. lib. 5. cap. 5. sect. Valer. Regi-
nald. 3. n. 9. vbi dicit, illum eam sententiam docere ex Me-
dina, Suarez, & de Graffis. Sed neque in illo to. 2. datut
liber aliquis quintus; nec in libro quinto qui est in
1. to. haber aliquip ad illud propositum libro autem
29. e. 6. q. 4. vbi agit de illa materia, solum dicit, debe-
re præmitti confessionem illius etiam peccati, si fieri Diana,
Rejicitur possit,

N. 3

Ioan Medina.

possit, ante communionem; non vero dicit, debere elici contritionem, si non praemittatur confessio. De illis vero aliis Auctoribus, Suarez, Medina, & Graffeo, cum non designantur loca, non possumus omnino certo affirmare; credo tamen probabilissimum, eos nusquam illud docuisse: certe in hoc loco Barth. Medina, & Suarez, nec leuiter id insinuantur. Si vero sermo sit de Joanne de Medina, fateor, illum codice de Poenitentia tractat. 1. quæst. 3. §. Ex dictis sequitur; docuisse, quod post contritionem vniuersalem, necesse est, de peccatis oblitis, quando memoria occurrit, iterum in particulari dolere; quia sicut est præceptum omnia singillatim confitendi, sic etiam est præceptum pœnitendi de omnibus in particulari, & non tantum in communione per detestationem vniuersalem. Ceterum, nihil peculiare ibi dicit in ordine ad communionem, & totum id procedit ex sententia illa de obligatione dolendi de singulis peccatis in particulari, quæ sententia iam communiter à Theologis reicitur.

I 2.2.
Conclusionis
Præpositi.

Ratio con-
clusionei.

I 2.3.

Confirmatur.

I 2.4.

Magis apa-
renter posse
dubitari.

Ratio dubi-
tandi esse po-
tius.

Confirmatur
primo.

I 2.5.

Confirmatur
secundo.

Dico itaque, in nostro casu non esse obligacionem nouæ contritionis elicendæ: quod etiam in particulari obseruauit P. Ioannes Præpositus 3. p. q. 80. art. 5. dub. 3. n. 15. & supponi videtur ab aliis Theologis dum obligationem totam habendi contritionem, quando non praemittitur confessio, probant ex eo, quod Eucharistia sit sacramentum viuorum, & prærequirat statum gratiæ saltem per se loquendo ad caufandum suum effectum. Vnde simul defumitur ratio conclusionis, quia in casu nostro iam homo supponitur esse in statutario per confessionem præcedentem, & absolutionem, qua indirecte ablata fuerunt omnia peccata mortalia, ergo non est fundamentum illius nouæ obligationis habendi aliam contritionem post memoriam peccati omisssæ.

Confirmatur, quia sèpe continget, quod postquam aliquis doluit per contritionem de omnibus peccatis in particulari, obliuiscatur posterius vnius ex illis in ipsa confessione, & postea recordetur, quando est in altari. Tunc autem quis dicat, debere iterum conteri de illo peccato, de quo expresse contritus iam era: non ergo debet necessaria subrogari contrito loco confessionis, quando hæc non potest haberi. Ex hoc autem colligitur, nec debere id fieri, quando ab initio fuit oblitus; quia per contritionem vniuersalem vere doluerat iam homo de illo peccato, quæ contritio habitualiter perseuerat, quandiu non reuocatur; non est ergo obligatio repetendi contritionem ex eo quod non possit homo tunc confiteri.

Magis appenter posset primò dubitari, an tunc effet per se loquendo obligatio iterum confidendi illud peccatum ante communionem; an vero sufficeret propositum illud sua tempora confidendi. Ratio dubitandi esse potest, quia ille homo iam obseruauit præceptum præmittendi confessionem ante communionem, & quidem confessionem formaliter integrum ergo non debet facere secundam confessionem ante communionem. Confirmatur, & explicatur primo, quia sicut est præceptum confidendi omnia mortalia ante communionem, sic est præceptum confidendi omnia mortalia singulis annis; & tamen si quis confitetur omnia, quorum recordatur, non obligatur ad iterum confidendum eodem anno, licet postea recordetur aliquius peccati, cuius in confessione fuerat oblitus, iuxta probabilem multorum sententiam; ergo nec debet illud ante communionem confiteri.

Confirmatur secundo, quia quando ad lucrandum Iubileum exigitur confessio, non est necesse iterum confiteri intra tempus Iubilci peccatum, cu-

ius oblitus est penitens in confessione iam facta, vt communiter tradunt Doctores; ergo nec ad communicandum oportebit iterum confiteri. Confirmatur tertio ex verbis Tridentini illa sententia, can. 11. vbi dicitur necessaria esse præmittendam confessionem illis, quos conscientia peccati mortalis gravat, in nostris autem casu non grauat conscientia eum, qui rite confessus est totum quod in mente habebat, non ergo debet ex præcepto iterum confiteri ante communionem.

In contrarium tamen est praxis, & consensus omnium fidelium, qui etiam post legitimam confessionem non audierunt communicare, nisi prius ob confiteantur illa peccata, quorum de novo recordantur. Nec nullum Autorem inuenio, qui contrarium docuerit. Solus Henriquez lib. 8. de Eucharist. Hanc cap. 46. §. 3. obscuræ loquitur in hac verba, Laicos vero, qui ad linteum altaris ast at paratus communicare cum aliis, & confessionem præmerit, excusat propter reverentiam sacramenti, ne statim redent ad confessarium, ut direcere absoluatur a peccato, cum fuerat oblitus, etiam seclusa nota, & scandalo: cum iam accedit iustus, & probatus per confessionem, expedit que communiter, ne Sacerdos ad altare audiat reconciliationem voluntium communicare. Panieni tamen noui peccati memor, antequam ad altare acceda, tenetur quefatio confessoris id aperire, antequam committat. In quibus verbis videri possit hic Author negare obligationem confidendi de novo ante communionem, eo quod iam sit homo probatus per confessionem. Sed reuera non licentiam ita amplam, & generalem; primo, quia dicit, id tunc licet propter reverentiam sacramenti, ad quod recipiendum erat iam paratus. Secundo, quia in margine adducit plures Autores, ex quibus nemo universaliter, sed solum in certis circumstantiis excusat à noua confessione. Tertio, quia ipse Henriquez præmitit id intelligentum de eo, qui iam est linteum altaris paratus communicare cum aliis. Quem etiam sensum indicare videntur ultima verba, quibus significat, si memoria peccati occurrit, antequam accedit ad altare, debere omnino queri confessarium. Neque illa verba noui peccati, videntur intelligenda de peccato commesso de novo post confessionem, sed de peccato novo in memoria penitentis: nam peccati tunc commissi post confessum eiusdem diei non diceretur memoria, quod potius usurpat ad obiecta antiqua; & constat ex contextu: nam conditinctus hunc ultimum calum à casu præcedenti, in quo memoria occurrerat iam in ipso altari, postea ergo loquitur de eo, qui recordatur peccati simili, antequam ad altare acceda. Vnde P. Suarez in præsenti sententia 4. §. sed huius occasione, indubitanter docet, debere, per se loquendo, præmitti confessionem illius peccati, cumque esse lenitatem omnium Doctorum.

Supposita ergo praxi, & vsu Ecclesiæ, qui in hoc sensu explicuit præceptum hoc præmittendæ confessionis, reddi potest ratio a priori; quia nimis præceptum non est confidendi, vt cunque, sed confidendi omnia peccata ante communionem; hoc autem non impletur, nisi illud aliud peccatum defatur ad iudicium ante communionem. Est autem exemplum simile in præcepto confessionis; in articulo mortis, quod similiter obligat ad confidenda omnia peccata; vnde licet aliquis confessus sit omnis, quorum recordabatur, & absolutus iam sit, si tamen postea recordetur alterius peccati, debet iterum confiteri, & iterum singula, prout memorie occurserunt, antequam moriatur; quia debet ante mortem omnia dicere integre. Similiter ergo, cum fit præceptum

præceptum omnia confitendi ante communionem, debent omnia dici, prout in memoriam redeunt, ante communionem.

I 28. Vnde ad rationem dubitandi, & primam confirmationem responderi potest, præceptum hoc diffidit ratione confessio saltem semel in anno, nam illud solum est confessio semel in anno, ut constat ex Tridentino s. 14. cap. 5. vbi explicans illud præceptum, sic ait: *Negue enim per Lateranensem Concilium Ecclesia statuit, ut Christi fideles confiterentur, quod in re Diuino necessarium, & institutum esse intellexerat, sed ut præceptum confessionis saltem semel in anno ab omnibus, & singulis impleretur, &c.* Quod ex ipsis verbis præcepti relati in cap. *Omnis veriusque sensus*, Poenitent. & remiss. colligi potest; in quibus solum dicitur, quod *salem semel in anno confiteatur fideliis proprio Sacerdoti*. Ex quibus probabilitate inferunt multi, non esse obligationem iterum confitendi eodem anno peccata, quæ de novo veniunt in memoriam; præterim cum vobis fidelium explicetur, eum sive sensum præcepti. In nostro autem casu idem vobis fidelium explicuit sensum contrarium, quem ex modo præcipiendo colligere poterunt, cum non iubeantur semel confiteri, sed confiteri simpliciter omnia peccata eodem modo, quo præcipiuntur confessio in mortis articulo. Sicut ergo qui post confessionem annuam iterum peccat, non obligatur eodem anno ad nouam confessionem: obligari tamen ante communionem ad nouam confessionem, qui post confessionem peccat: sic licet memoria peccati omisso non obliget ad nouam confessionem ex præcepto confessionis annuae, non potest argui, quod non obligat ex præcepto hoc præmittendi confessionem ante communionem.

I 30. Ex quo patet ad secundam confirmationem; ad Iubilem enim solum exigitur unica confessio, quemque illa sit, vnde licet aliquis sola venialia confessus sit, & postea incidat in peccatum mortale intra tempus Iubilei; non erit opus iterum confiteri ad luctandum Iubileum, sed sufficit actus contritionis, quo iterum redeat in Dei gratiam; quod tamen iuxta veriori sententiam non sufficit ad satisfaciendum præcepto confessionis annuae; est enim obligatio confitendi saltem semel peccata mortalia, si quæ fuerint eo anno. Vnde non licet arguere ab illo casu ad nostrum.

I 31. Denique ad tertiam confirmationem respondeatur facile, Concilium per illa verba, *quos conscientia peccati mortaliis gravat*, non intelligere eos solum, qui sunt in peccato, vt constat clare ex verbis sequentibus, *quamcumque etiam se contritos existimem*. Si enim contritus est, non est iam in peccato; intelligit ergo nomine *conscientia scientiam* solum peccati commissi, & non expiati per confessionem: sicut etiam s. 14. c. 5. dixit idem Concilium, esse obligationem confitendi omnia mortalia peccata, quorum conscientiam habemus, hoc est, scientiam; nam certum est, ibi comprehendit ea etiam peccata, que iam per contritionem dimissa sunt. Et in eodem sensu eadem s. 14. cap. 7. dixerat, *nullum sibi consicuum peccati mortalis, quamvis sibi contritus videatur, absque premissa sacramentali confessione ad sacram Eucharistiam accedere debere*: vbi certe *consicua peccata* non est solum, qui est in statu peccati, cum iustificati debeat confiteri, vt constat.

Obiici adhuc possent verba præcedentia eiusdem Tridentini in illo Can. 11. Et ne tantum sacramentum indigne, atque ideo in mortem, & condemnationem sumatur, statuit, atque declarat ipsa sancta

Synodus illis, quos conscientia peccati mortaliis gravat, &c. Videtur enim finis illius præcepti esse, ne indigne, hoc est, in statu peccati, Eucharistia sumatur. Ad hoc autem non est opus iterum confiteri, cum certum sit, per primam confessionem remitti peccata per obliuionem inculpabilem omissa; vt constat ex s. 14. c. 5. Ergo non intendit Concilium loqui de obligatione ad secundam confessionem, sed solum ad ynam. Respondetur tamen concedendo, finem Concilij sive, ne indigne sumatur hoc sacramentum; nam ea de causa declaravit, & proposuit clare obligationem ex præcepto Diuino ab Apostolo magis implicita propositam, præmittendi confessionem omnium mortalium ante communionem; ne scilicet eam confessionem prætermittentes, indigne communicarent, non obseruando, qua ex Diuino præcepto obliterare debeant, & ideo communio fieret illis in mortem, & condemnationem. Sicut in eodem sensu duci posset: *Ne hoc sacramentum indigne, & in condemnationem sumatur, monentur fideles, non posse ab hereticis, aut excommunicatis denuntiatis illud accipi*; quia scilicet accipiendo ab illis contra præcepta Ecclesiastica, peccaretur, & iam indigne accipere, & ad condemnationem. Hic etiam videtur sensus in nostro casu ab omnibus admittendus: alioquin sequeretur, nec ex vi illius præcepti obligari ad confitendum illud peccatum, non solum ante hanc communionem, sed neque etiam quando postea velut homo iterum, & sibi communicare. Si enim tota ratio præcepti est, ne communiceret in statu peccati, cum certum sit, per confessionem præcedentem remitti peccata per obliuionem omissa, non erit necessaria noua confessio ad procurandum statum gratiae ante secundam, vel tertiam communionem. Et tamen certam est, ante singulas communiones debere præmitti nouam confessionem, si sit conscientia peccati non explicata in confessione; ergo sensus illorum verborum non est solum, quod finis præcepti sit procurare statum gratiae, sed quod finis etiam Concilij in proponendo, & explicando illo præcepto Diuino, sit vitare periculum communicandi indigne in illis, qui ciuilimo di præceptum violarent.

I 33. *Hic sensus ab omnibus videtur admittendus.* Dubitari potest tertio principaliter, an qui in Misa recordatur, quod sit in peccato, debeat habere contritionem statim; an vero possit prosequi Missam, & habere contritionem ante consecrationem; vel ante communionem. De hoc dubio non video aliquid à Doctribus dici: ex eorum tamen principiis dicendum videtur, si memoria illa occurrat ante confectionem, satis esse, si in morula illa, quia in *Memento* oret pro viuis, vel alias antequam consecret, habeat contritionem: si vero occurrat post consecrationem, satis esse si ante communionem conteratur. Nam status gratiae, ad quem exigitur contritio, solum requiritur ex præcepto in conscientie, vel recipiente sacramentum, non in exercente alias actiones etiam Ordinis factis; cum probabiliori sententia diximus supra disputat. 8. de *Sacram. in com. sect. 9.*, ergo defecitus contritionis in aliis partibus Missæ non erit peccatum mortale; scilicet enim erit, si tempore confectionis, quo conficitur sacramentum, & in communione, qua recipitur, Sacerdos sit in statu gratiae: sanctitas tamen totius illius actionis exigit, vt Sacerdos cureret quam primum dolere, & conteri, præfertim si comode possit absque indecenti aliqua interruptione. Fauerit autem huic resolutioni Caietan. tom. 2. Opusc. tract. 10. & clariss. Thomas Sanchez lib. 7. Consil. cap. 2. dubio. 10.

SECTIO VII.

Quale sit præceptum confitendi statim post Communionem, quando aliquis absque Confessione communicavit.

135.
Hoc dubium
fundatur in
verbis Trid.
Conc. Trid.

Hoc dubium totum fundatur in verbis Concilij Tridentini, s. 13, cap. 7, vbi proposito præcepto præmittendi Confessionem, sic concluditur: *Quod si, necessitate urgente, Sacerdos abque prævia confessione celebraverit, quam primum confiteatur. In quibus verbis contineri præceptum confessionis quam primum facienda fatentur. Theologi omnes, licet unus, vel alter id negauerit, feliciter Pet. de Ledesma in summa i. p. tract. de Eucharist. cap. 11. ante conclus. 9. & Henricus Villalobos in summa tom. 1. tract. 7. dub. 37. num. 7. sed alij omnes, ut dixi, præceptum agnoscunt in illis verbis, & in eo sensu videntur explicari in regulis Missali Romano, in quibus pro illis verbis, quam primum confiteatur, ponuntur hac quam primum debet confiteri, que clarius exprimit obligationem. Et quidem, si illa verba non continent præceptum, idem dicendum esset de aliis præceptis, quæ in eodem Tridentino in decretis de reformatione imponuntur per similia verba: immo non aliis verbis impositum fuit præceptum annua confessionis in cap. *Omnis viriusque sexus*, nisi per illa: *Semel in anno confiteatur, &c.**

136.
Quaritur an
hoc præceptu
m diuinum
vel huma
num.

Hoc ergo supposito, quæritur primo, an hoc præceptum sit Diuinum, vel mere humanum? Indicant esse de iure Diuino. Glossa in *cap. de homine*, de celebratione Missarum: *Soto, Couraru. Soetus, quos refert Suarez in præfenti s. 6.* Fundamentum esse potest, quia præceptum præmittendi confessionem est de iure Diuino: ergo idem præceptum obligat ad confitendum postea, quam primum possit fieri, quando suo tempore non potuit impleri. Sic enim præceptum confessionis annua obligat, vt si suo tempore non potuit obserueri, postea, quam primum fieri possit, obserueretur.

137.
Communio &
vera senen
tia negat esse
diuinum.

Communio tamen, & vera sententia negat, esse præceptum Diuinum; nullum enim est fundamentum ad tale præceptum asterendum. Nam licet sit præceptum etiam Diuinum confitendi in articulo mortis; si id tamen ex malitia, vel importunitate non obserueretur, non est obligatio, transfacto illo articulo, confitendi quam primum. Item licet de iure Diuino debeat Sacerdos præmittere contritionem, antequam conficiat aliqua sacramenta; si tamen id non obseruet, non obligatur ad eam contritionem habendam quam primum, sed solo tempore; & ratio est, quia ciuimodi præcepta, quatenus negativa sunt, solum obligant ad non communicandum, vel non confiendum sacramentum absque confessione, vel contritione, &c. quatenus vero sunt affirmativa, obligant ad præmittendam confessionem, vel contritionem ante communionem, ante mortem, &c. Neutro ergo modo obligant, transfacto illo articulo, vt constat. Ad exemplum vero de confessione annua respondetur facile, illo præcepto terminum anni præscribi diuerso modo; nempe terminum, ultra quem non differatur confessio debita ex præcepto Diuino; quod præceptum Ecclesia vult quod obserueretur *semel in anno*; illa autem particula *saltem*, ostendit aperte, sensum esse, ne differatur ultra annum; manet ergo obligatio eadem, & maior, transfacto anno; quia in dies fit maior dilatio ultra annum, & per consequens grauior transgressio præcepti.

138.
Secundo que
ritur an eiā
obliget Laic
cot.

Secundo queritur, an eo præcepto confitendi quam primum obligentur soli Sacerdotes, an etiam Laici communicantes absque confessione in

casu necessitatis. Nauarus enim, & alij voluerunt vrrosque comprehendи propter paritatem rationis. Sed hæc sententia iam communiter ab omnibus recepta est, & merito; tum quia in præceptis odiis non sententia debet fieri extensio propter rationis paritatem, tum quia etiam quia reuera non est æqualis ratio, maius enim erat periculum in Sacerdotibus, qui ratione oī fecerūt sacerdos habent illam necessitatem celebrandi absque confessione, quia non est alius Sacerdos in illo oppido: Laicus vero raro habet talentum necessitatem; præfictum cum regulariter possit confiteri illi Sacerdoti à quo communionem accepturus est. Vnde nec eo præcepto comprehendit Sacerdos non celebrans, sed communicans more Laicorum: Concilium enim solum loquitur de Sacerdote celebrante.

Tertio queritur, an comprehendatur Sacerdos in die Paracœus celebrans: ille enim non offerit Sacramentum, cum ea die non fiat consecratio, ac per consequens non sit proprie Missa. Ceterum verius est, comprehendit. Nam licet Sacerdos illa die non dicat proprie Missam, dicitur tamen simpliciter celebrare: vt passim habetur in Rubricis illius die in Missali Romano; non enim communicat communione laica, sed Sacerdotali; quare illum etiam cum comprehendit docuit Suarez in præfenti s. 7. & alij, quos sequitur Diana Tract. de celebrat. Mis. Diuina, Resolut. 60. qui idem docet, quando deficiente Sacerdote post consecrationem, affluitur alius Sacerdos ad complendum illud Sacramentum; provit etiam docuerunt Suarez illa s. 7. & Valsquez in præf. disputatione 208. cap. 3. num. 23, nam tunc etiam dicitur vere celebrare, & non accipere communionem more Laicorum.

Quarto queritur, an ille, qui post consecrationem recordatur peccati (& idem erit, si tunc illud recordatur) comprehendatur illo præcepto confitendi postea quam primum possit. Affirmant Suarez illa s. 7. Reginaldus, Bonacina, Megala, Mollius, & alij, quos refert Diana vbi supra, Resolut. 61. Dicitur. Et ratio potest desumti ex dictis: quia in illa parte Missæ, quæ restat, Sacerdos vere celebrat, sicut in casibus proxime adductis; ergo de eo verificatur continuum, quod Concilium requirit, vt debet quamprimum postea confiteri.

P. Valsquez in præfenti cap. 3. m. 10. negat, cum causum comprehendendi præcepto Tridentini; quam sententiam amplectitur Diana dicta Resolutio 61. & pro ea citat Franc. Sylvium in præfenti quest. 80. art. 4. dub. 2. Sed Sylvius ibi solum loquitur de Sacerdoti, qui post communionem recordatur alieuius peccati. Sic enim dicit, *Idem iudicium existimat* (scilicet non obligari eo præcepto) *(de illo, qui nullus peccati habens memoriam, confessionem non præmisit, etiam post communionem ei occurrat peccatum aliquod mortale, quia non prætermisit eam ob necessitatem, de qua loquitur Concilium). Sylpicor tamen, fuisse errorem in his verbis, & debuisse legi, *ante communionem*: pro illis, post communionem; alioquin probatio subquens non est ad rem; nam si peccatum occurrat post communionem, ille non celebrat absque confessione prævia cum conscientia peccati; iam enim est absolute Sacramentum, & facta communio. Afferit etiam pro illa sententia Gregorium Sayrum de Sacramentis, lib. 2. quem nondum vidi. Eadem tamen amplectitur P. Ioan. Præpositus in præf. quest. 9. art. 5. dub. 4.*

Probat Valsquez suam sententiam; quia Tridentinum loquitur solum de Sacerdote, cui non est co-victus Confessarij, & necessitate urgente, absque præf. via confessione celebrat. Præmitterat enim obligatiōnem

tionem vniuersalem premitendi confessionem, *modo non desit copia Confessorij*, & statim subiungit: *quod si, neccitate urgente, Sacerdos absque presia confessione celebrauerit, quamprimum confiteatur.* Loquitur ergo de illo, cui deest copia confessarij, & ideo, necessitate urgente, celebra absque confessione. In nostro autem calu non celebrat absque confessione, quia deest copia confessarij, sed ne incurrit notam infamie, quam incurreret vocando confessarium ad altare, ergo non est hic casus, de quo loquitur Concilium.

^{143.} Hæc ratio, non video quomodo recte cohæreat cum mente Tridentini, nec cum doctrina ipsius Vasquez. Dato enim, quod Concilium loquatur de illo solum, qui propter inopiam confessarij in necessitate celebrat absque confessione, adhuc in nostro calu vtrumque verificatur, quia ad hoc ut verum sit, quod non datur copia Confessorij, non requiritur, quod non adiutori physice in eo aliquis confessarius; sed sufficit, si penitens non possit abique gratiū incommode illi confiteri sua peccata. Idque ipsemet Vasquez capite præcedenti cum omnibus Theologis docuit *num. 5.* & probatur clare ex iisdem verbis Tridentini, dicit enim, omnibus in vniuersum esse obligationem præmittendi confessionem, nisi desit copia confessarij; quæ exceptio firmat regulam in contrarium: certum est autem, non debere præmittere confessionem illum, cuius quidem confessarius adest, sed non potest ei confiteri absque periculo reuelationis, aut iniuriae gravissimo, hinc dicitur tunc carere copia confessarij, quia perinde est, ac si non adesset confessarius. In nostro autem calu licet adsit confessarius, non tamen potest Sacerdos celebrans illi confiteri absque nota, & periculo infamiae, ergo iuxta mentem Tridentini, & doctrinam ipsius Vasquez non dicitur hic, & nunc habere copiam confessarij, atque adeo ex hoc capite non definit obligari præcepto illo Tridentini ad confitendum quam primum post Missam.

^{144.} Melius arguit idem Vasquez secundo ex regulis Missalis Romani, que diuerso modo loquuntur de Sacerdore, qui ante celebrationem, vel de eo, qui in ipsa celebratione habet conscientiam peccati mortalis: nam in primo calu dicitur, quod habeat contritionem, & postea quamprimum confiteatur: in secundo autem calu solum dicitur, quod habeat contritionem cum proposito confitendi, & satisfaciendi: non ergo putarunt ij, qui regulas illas collegerunt, quod Tridentini præceptum æquè vtrumque calum comprehendenter, alioquin eodem modo in utroque explicarent obligationem quamprimum confitendi.

^{145.} Rationem huius diversitatis possumus ex ipsius verbis Tridentini colligere: loquitur enim de illo solum, qui, *neccitate urgente, absque presia confessione celebrauit*; quibus verbis videtur significari ille solus, qui necessitate coactus non præmisit confessionem, hoc est, non est confessus, antequam ad Missam celebrandam accederet: hoc enim significat *presia confessione*, confessionem scilicet ante Missam; confessio vero facta in media Missa non dicitur in toto ritore *presia*, sed concomitans. Quamuis ergo Sacerdos tunc communiceat absque confessione propter necessitatem, & parentiam confessarij, cui possit absque nota confiteri, non videtur tamen comprehendendi præcepto Tridentini, quia non omisit propter illam necessitatem confessionem præviā, hoc est, quæ præcederet celebrationem Missa, sed solum confessionem, qua præcederet communionem, vel prosequitionem celebrationis. Fuit autem maius fundamentum, ut Concilium veller comprehenderet primum casum, quam secundum, eo quod voluit

Patrochos rurales reddere magis cautos ad querendum confessarium ante celebrationem Missæ, propter periculum scilicet magis ordinarium, ne diu celebrarent absque confessione prætextu parentiam confessarij; quem non haberent fortasse, quando actu volebant celebrare: quod periculum non erat in secundo casu, quando per accidens in ipso altari aliquius peccati recordantur.

Videtur ergo probabilis satis hæc sententia; iuxta quam consequenter videatur idem dicendum sive *peccati memoria occurrat post consecrationem, sive etiam ante illam*; & in hoc plane sensu videtur loqui P. Vasquez: nam regula illa Missalis Romanæ, quam affert, vniuersaliter loquitur de eo, qui in altari recordatur aliquius peccati; & rationes, quibus vtitur, vniuersaliter probant, in utroque enim calu omititur confessio propter notam, & infamiam, ad quam parum referit, quod sit ante, vel post consecrationem. Quare idem Vasquez *cap. præcedenti, num. 12.* fatetur, non esse distinguendum ante, vel post consecrationem quoad notam infamie, sed in utroque calu eodem modo loquendum esse. Denique ratio, quam atulimus ex verbis Tridentini, eodem modo procedit, ille enim, qui ante consecrationem immediate confiteretur, non diceretur confessus ante Missam, nec illa confessio fuisse prævia in rigore, iam enim incepserat celebrare Sacerdos, cum tota illa actio appelletur Missa integra, licet non omnes eius partes sint æque essentiales.

Rursus iuxta eamdem sententiam consequenter videatur idem dicendum, sive in Missa occurrat memoria peccati, sive ocurrat peccatum ipsum quod tunc a Sacerdote fortasse committeretur: in quo calu minus consequenter videatur locutus Sylvius, ubi supra, dicens, tunc habere locum præceptum Tridentini confitendi quamprimum post Missam. Nam cedem videatur esse ratio, cum nec in eo calu verificetur, Sacerdotem propter parentiam confessarij, & urgente necessitatem celebrate absque prævia confessione; tunc enim confessio *presia* omisla fuit non propter necessitatem, sed quia nondum erat necessitas confitendi, cum nondum fuisse commissum peccatum.

Huic sententiæ obiici adhuc potest, quia qui propter obliuionem peccati omittit confessionem præviā, videatur eam omittere propter necessitatem vrgem, que enim major necessitas, quam obliuio? ergo verificatur, quod ille celebrauit absque prævia confessione propter necessitatem, & per consequens obligatur Tridentini lege ad confitendum quamprimum post Missam. P. Suarez *dicit, sed. 7.* dicit, probabilis est, quod eiusmodi calus, quando obliuio durat per totam Missam, non comprehendatur Tridentini lege. Ego id certum existimo; quia Concilium in eo capite solum loquitur de eo, qui ante communionem est conscius sibi peccati mortalis: dicit enim, *eam probationem necessariam esse, ut nullus Concil. Trid. conscius peccati mortalis, quanviscumque sibi contritus videatur, absque premissa Sacramentali Confessione ad sacram Eucharistiam accederet debet: quod à Christianis omnibus, etiam ab iis Sacerdotibus, quibus ex officio inhibuerit celebrare, hac sancta Synodus perpetuo fundandum esse decrevit; modo non desit illi copia confessarij.* Ecce, hucusque loquitur solum de obligatione præmittendi confessionem, quando quis conscius est sibi peccati, modo non desit copia confessarij. Statim autem subiungit: *Quod si, neccitate urgente, Sacerdos absque presia confessione celebrauerit, quamprimum confiteatur.* Quæ verba debent intelligi omnino iuxta subiectam materiam, scilicet de Sacerdoti, qui conscius sibi peccati mortalis, celebrat absque præmissa

^{146.} *Videtur pro-
babili satis
hac sententia.*

147.

^{148.} *Obiicitur pro-
mo.*

Respondetur.

præmissa confessione, vrgente necessitate; ille enim, qui conscius sibi non est peccati, non comprehen-debat illo præcepto confessionis prævia, neque indigebat necessitate vrgente ad celebrandum absque confessione; cum ergo ille, qui est omnino obli-tus, non sit conscius sibi alicuius peccati, non potest comprehendere hac lege Tridentini, quæ solum fertur ad eos, qui conscius sibi peccati excusat vrgente necessitate à præmittenda confessione. Non potest ergo in illo loco intelligi obliuio nomine *necessitatibus vrgentibus*, cum sit ferme de necessitate vrgente ad celebrandum cum conscientia, seu scientia peccati, qua scientia omnino excludit obliuionem.

149.
Quaritur
quinto.

Sylvius.

150.
Respondeatur.
Sylvius.

151.
Quaestum
seximum.

Satisfit.

Quinto queritur, an qui non ex necessitate, nec carentia confessarij, sed ex mera malitia, & culpabiliter celebrat absque confessione, obligetur illo præcepto Tridentini, ad postea quamprimum confitendum. Affirmant aliqui, cum quibus sentit Franciscus Sylvius loco supra citato *illo dub. 2.* Et ratio esse potest, quia videtur esse argumentum à minori ad maius: gratius enim delinquit, qui absque necessitate, quam qui ex necessitate confessionem non permittit; ergo si iste comprehendendit eo præcepto, multo magis ille.

Dicendum tamen est, minime comprehendendi, quia Concilium aperte loquitur de illo, qui, necessitate vrgente, celebrat; & quidem in his præceptis posituis non debemus arguere ab uno ad alium casum: praesertim cum sit major ratio in præsentium quia hoc præceptum ordinatum ad iniciendum metum iis, qui prætextu necessitatis celebrandi, differre possunt dii confessionem: posito autem hoc nouo præcepto, diligenter querent confessarij: illis autem, qui ex malitia id faciunt, non erat necesse iniiciere talum metum, cum iam sciant, se obligari sub peccato ad præmittendam confessionem: tum etiam, quia præceptum hoc in ordine ad illos non est viile, sed occasio certa noui peccati absque villa spe fructus. Quo modo enim sperabitur confessurus statim post Missam propter hoc nouum præceptum Ecclesiæ, quo, contempno præcepto Diuino, celebrat nunc absque confessione? Adverte tamen, Sacerdotem, qui, vrgente necessitate, absque confessione celebrat, licet culpabiliter non præmittat contritionem, comprehendendi adhuc illo præcepto confundi quāprimum: eius enim verba vniuersalia sunt, nec distinguunt inter Sacerdotis habentem, vel non habentem contritionem, sed loquuntur de non pre-mittente confessionem ob necessitatem vrgentem.

Sexto queritur, an comprehendendat eo præcep-to, qui prius quidem confessus fuerat, & absolu-tus, sed postea recordatur peccati non explicati in confessione, & ob necessitatem, & carentiam confessarij, celebrat absque noua confessione? Ratio dubitandi est, quia hoc non celebrat absque confessio-ne prævia, cum reuera confessus fuerit. Responde-tur tamen, illum casum comprehendendi illa lege Tridentini; nam ille celebrat conscius illius peccati absque illius peccati confessione, quam permittere deberet, si necessitas vrgens non excusat; confessio ergo prævia, qua exigitur, non est solum confessio quælibet, sed confessio eius peccati, quæ propter necessitatem non præmititur. Alioquin si aliquis integræ confessus fuisset, & postea peccasset mortali-ter, & propter vrgentem necessitatem celebraret, absque noua confessione, comprehendenderetur illa lege Tridentini; nam nec hic diceretur celebrare absque confessione aliqua prævia. Hoc autem est mani-feste falsum; nam in hoc sensu nemo celebrat absque confessione prævia, cū aliquando confessi sint omnes, licet post ultimum peccatum non sint confessi.

Ille igitur dicitur accedere absque prævia confes-sione in præsenti, qui non præmitit confessionem eorum peccatorum, quorum conscientiam haber ante celebrationem; qualis est ille, qui recordatur peccati non explicati in ultima confessione.

Septimo queritur potest de illo, qui habens casum referatur, & non potens recurrere ad superiorum confitetur vrgente necessitate celebrandi; inferiori, apud quoniam obligeatur illo præcepto Tridentini ad confitendum postea quamprimum superiori: an vero sufficiat confiteri superiori tempore debito, quando scilicet instet obligatio, aut præceptum confessionis annua, vel propter recipiendam Eucharistam: De hoc dubio nihil inuenio apud Autores, consequenter nobis tamen ad doctrinam lupra posita videtur hic etiam comprehendendi præcepto confitendi postea quamprimum possit, quia hic re vera celebravit ratione ne-cellitatis vrgentis absque confessione illius peccati, tamen cuius conscientiam habebat, & quam præmittere debebat: quod autem confessus fuerit alia peccata non reserata, non videatur sufficere, sicut neque in illo, qui confessus est alia, & postea recordatur ante Missam alterius peccati, quod nō dixerat, quia tamen diximus debere post Missam quamprimum confiteri.

Obiici tamen potest, quia ex hoc sequitur comprehendendi debere eodem decreto Tridentini illum, obiici qui ante Missam confessus est omnia peccata mor- possum, tamen præter vnum, quod iustis de causis tacuit, ne incurreret graue damnum apud confessarij, & quia nō habebat alium confessarium, cui illud posset secure confiteri, atque ideo etiam hunc obligari ad confitendum quamprimum illud peccatum, & quærendum confessarij, cui absque periculo con-fiteri illud possit. Cœlequens autem videtur falsum: quia illa re vera fecit iam confessionem formaliter integrum, & confessus est omnia sua peccata, quantum humano modo potuit: non ergo celebrat absque confessione debita prævia. Nam confessio debita est solum confessio omni pecatorum, quantum absque incommodo, & humano modo explicari possunt. Similiter etiam exemplum afferi potest de illo, qui, instante in bello, v. gr. morte, confiteretur aliqua peccata in specie, & alia omnia propter tem-poris angustias solū in genere, & statim celebraret, vt sibi ac aliis prouideret de viatico; hic, inquit, non videtur obligandus, elapsi illo periculo, ad confitendum statim, quia non celebravit absque confes-sione prævia formaliter integrum: ergo neque in illo alio casu habens casum referatum debet obligari ad adeundem superiori statim post Missam.

Aliquis fortasse dicit, posse assignari differen-tiam inter hos casus, & illum alium, vt ille solus comprehendatur lege Tridentini, & non isti; quia Tridentinum loquitur expresse de illo, qui ratione vrgentis necessitatis celebrat absque confessione prævia; ille autem, qui habens peccatum referatum celebrat absque confessione facta suo superio-ri, id certe facit propter vrgentem necessitatem cele-brandi, vt vitet notam, & infamiam, veliquid simili-ter. At vero ad celebrandum post confessionem for-maliter, & non materialiter integrum, famam tam- coram legitimo confessario, potente hie, & nunc absoluere ab omnibus peccatis, & requiri-tur ille gradus necessitatis. Requiritur quidem aliqui-lis necessitas sitas ad dimidiandam liceit confessio-nem coram legitimo confessario; non tamen talis, quæ sit necessitas vrgens simpliciter, vt expliculum supra scilicet s. vbi attulimus rationem, cur maior ne-cessitas requiratur ad confitendum inferiori, qui non potest absoluere directe a referatis, quam ad non confitendum

confitendum integre ei, qui potest absoluere ab omnibus. Ille ergo, qui hoc modo dimidiat confessio-
nem, non est necesse, quod id faciat propter necessi-
tatem vrgentem simpliciter, & per consequens non
comprehendetur sub decreto illo Tridentini, quod
loquitur solum de omittente confessionem propter
vrgentem necessitatem.

^{155.} Sed vrgeri potest contra hoc, quia licet non re-
quiratur necessitas vrgens simpliciter ad dimidi-
dam confessionem coram legitimo confessario po-
tentie absoluere ab omnibus, requiritur tamen ne-
cessitas simpliciter vrgens ad communicandum, vel
celebrandum absque prævia confessione peccati,
cuius conscientia actu est: ille autem, qui dimidiat
confessionem coram suo legitimo confessario, vere
celebrat postea confitus peccati absque prævia con-
fessione illius; ergo debet habere necessitatem vrgen-
tem ad celebrandum, & per consequens com-
prehendetur lege illo Tridentini. Si enim hic potest
celebrare absque necessitate vrgente ad celebra-
dum; cur non poterit etiam ab illo que vrgenti necessi-
tate celebrare ille, qui confitus est inferiori, &
absolutus est directe a solis peccatis non referuntur;
Vterque enim æque est consitus peccati mortalis,
cuius confessionem non premisit, vel certe non est
ille confessus legitimo iudici in illo foro. Quod
autem non requiratur æqualis necessitas ad dimidi-
dam confessionem in vitroque casu, videtur se ha-
bere per accidens, & omnino extrinsece in ordine
ad communionem. Potest enim contingere, quod
aliquis habeat causam, & necessitatem sufficientem
ad dimidiandam confessionem, & non ad celebra-
dum, vel communicandum ante confessionem integrum, v. g. Sacerdos, qui nunc habet confessarium,
cui ob angustias temporis non potest integræ confi-
teri, & aliunde probabilitate timet, quod per lon-
gum tempus, & fortasse per totam vitam, non ha-
bebit aliam occasionem confitendi, habet certe cau-
sam sufficientem, vt confitetur illi, licet non inte-
græ, immo eriam si habet peccata referuata, à quibus
ab illo non posset absoluiri: non tamen habet causam
sufficientem, & vrgentem necessitatem ad celebra-
dum, si aliunde probabilitate etiam sperat, quod
breui habebit alium, cui integræ possit confiteri, &
nunc non vrgit necessitas alia, vel timor infamiae
ad celebrandum. Concilium ergo loquitur de iis,
qui absque prævia confessione celebrant proprie-
tatem non quamcumque, nec quæ solum vrg-
eat ad confitendum, sed que vrgat ad celebra-
dum, que necessitas æqualis videtur requiri, vt po-
sit celebrare, qui confessus est non integræ, potenti-
e absoluere ab omnibus, & vt possit celebrare ille, qui
confitus est inferiori non potenti absoluere a re-
feruatis; vterque enim celebrare absque prævia con-
fessione peccati, cuius confitus est: ergo vterque
comprehenditur illa lege confitendi postea quam-
pum.

^{156.} Consequenter itaque verius existimo, in iis om-
nibus casibus locum habere præceptum illud Tri-
dentini, quod quidem ex contextu illius capituli col-
ligi videtur. Præmisserat enim obligationem vniuer-
saliter premittendi confessionem ante communio-
nem, quoties aliquis confitus est sibi peccati mor-
talium quibus verbis certum est nomine *Confessio-*
nis intelligi non quamlibet confessionem formaliter
integræ, sed confessionem eorum omnium,
quorum ante communionem confitus est; alioquin
si post confessionem recordamur alicuius peccati,
non debemus illud ante communionem confite-
ri, quod est contra usum totius Ecclesie, & omnino
fallum. Proponitur ergo iu illis verbis obligatio-

confitendi omnia peccata, quorum ante communio-
nem memoriam, & conscientiam habemus: de
eiusmodi autem confessione, & de hoc debito sub-
iungitur: *Quod à Christians omnibus, etiam ab iis Sa-
cerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, hac
sancta Synodus perpetuo servandum esse decreuit; modo
non desit illis copia confessoris.* Ecce illam eandem
confessionem omnium peccatorum, quorum ante
communionem conscientiam habemus, de qua ser-
mo erat: dicit, debere premiti à Sacerdoti, si non
desit copia confessoris: quod si desit, & necessitas
celebrandi vrgat, & ideo *absque prævia confessione
celebrauerit, quamprimum confiteatur;* quæ ultima ver-
ba confessario intelligenda sunt de eadem confes-
sione prævia, de qua sermo erat, scilicet, illa confes-
sione integra omnium peccatorum, quorum memo-
ria sit ante communionem; ad quam confessionem
præmittendam, Sacerdotes etiam teneri dixerat.
Alioquin erit æquiuocatio ingens intra paucissima
verba, intelligendo nunc unum, & statim aliud, no-
mine illo *Confessionis prævia.*

Fatendum est ergo, Concilium obligare voluisse
ad quamprimum confitendum omnes Sacerdotes,
qui carentes confessario propter vrgentem ne-
cessitatem celebrandi id faciunt absque confessione il-
la prævia, ad quam præmittendam iure Divino te-
nebantur quæ est confessio integra omnium mor-
talium, quorum memoriam habent ante communio-
nem. Quamuis ergo in casibus supra adductis
Laicus, vel etiam Sacerdos communicans more
Laicorum non obligetur ad confitendum iterum
statim post communionem, voluit tamen Con-
cilium, Sacerdotes celebrantes ad id obligare, vt
propter maiorem frequentiam, & occasionem ac
necessitatem sapienter celebrandi, & communicandi,
sint magis cauti, & diligentes in querendo confessario
legitimo, ac opportunitate confitendi integre
omnia peccata.

*Quid intelligatur per illud, quamprimum,
in verbis Concilij.*

Octavo quartit, quomodo intelligendum sit li-
lud, *quamprimum*, quod est querere, quæ, & equalis di-
latio confessionis post Missam sit materia sufficiens
ad peccandum grauiter contra istud præceptum
Aliqui videntur omnino stricte illam vocem acci-
pere, vt finita Missa statim debeat Sacerdos quære-
re confessarium; pro qua explicatione Antoninus
Diana dicit tract. de celebratione Missarum, resolute. 60. Diana.
affert Ioan. Sancium in Selectis disp. 32. num. 4.
quem videre non potui. Alij autem, qui ab eodem
dicuntur pro sua sententia citati, nempe Suarez, &
Vasquez, id non dicunt, sicut nec Henriquez, qui
ibidem citatur.

Alij ad aliud extreamum declinantes, dicunt, il-
lam particulam ita intelligi, vt Sacerdos postea
confiteatur suo tempore, nempe ante aliam cele-
brationem; quam sententiam saltem per principia
extrinseca probabilem esse docet idem Diana loco
citat: & pro ea affert Stephan. Fagundez de præ-
ceptis Ecclesiæ tract. 3. cap. 8. num. 9. Mollesium in
Summa tom. 1. tract. 3. cap. 10. num. 28. & per Bins-
feldum in Enchirid. Theol. Pastor c. 5. Verum ex his
auctoribus solus Fagundez id dixit, absque alio au-
toore, vel ratione. Nam Mollesius loquitur ibi ex-
prefte de Laico communicante, vrgente necessitate
absque prævia confessione; & de illo dicit, debere ha-
bere contritionem cum proposito confitendi non
statim, sed suo tempore; pro quo affert Suatum, &
alios auctores, qui certe id mon dicunt de Sacerdo-

157.

158.

te celebrante. Petrus vero Binsfeldius citatur a P. Diana non designata parte illius operis: oportet tamen, quod sit in i. parte, non cap. 5. sed cap. 6. in quo tractat de illa obligatione Sacerdotis, sed ibi nullo modo insinuat eiusmodi sententiam: non potest ergo manere probabilis propter sola principia extrinseca, quae non habet alium auctorem, nisi unum; & est contra omnes alios.

160.
Contra hoc
est expressa
declaratio
Missalis Ro-
mani.

Contra illam vero est expressa declaratio apposita in regulis Missalis Romani, in quibus illa dictio Concilij, *quamprimum*, explicatur, *cum primum poterit*. Ergo si potest confiteri ante aliud sacram, quod forte non faciet ante mensem, debet ex illo praecerto confiteri. Deinde, quia nemo prouersus dicit, fieri illico, statim, *quamprimum*; illud, quod post sex, vel octo menses fit. Cum ergo possit contingere, quod Sacerdos ille non celebrat iterum intra sex, vel octo menses, non satisfacit praecerto Tridentini, dilata confessione per totum illud tempus, & habita (ut supponimus) interim copia confessarii. Denique in eis sensu praecertum Tridentini ad nihil nouum obligaret, neque esset differentia inter Sacerdotem celebrantem, & Laicum communicantem, virgente necessitate, absque praevia confessione. Vtique enim praecerto Quinino obligat ad confidendum, data occasione, ante communionem sequentem. Hoc ergo non est explicare, sed auferre omnino illud Tridentini praecertum.

161.
Alij tertio
dicunt.

Alij ergo tertio dicunt, illud, *quamprimum*, intelligi intra triduum; quam explicationem approbat idem Diana loco citato, & pro ea afferit Thom. Sanchez, Aegidium deConink, Gonzalez, & alios. Sed ij omnes loquuntur in aliis materiais diversis; nec quoad hoc potest argui ab una materia ad aliam; quia dictiones illæ, *statim, incontinenti, mox, quamprimum, & similes* non habent certam, & determinatam significationem, sed ex diuersitate materiae, de qua agitur, & ex aliis circumstantiis indicandum est, quando aliquid factum, vel non factum sit statim, incontinenti, &c. vt tradunt communiter Iuristi; & videri possunt Card. Tuschos in dictione *Mox. Ioan. Petrus Sardus Conf. 437. num. 31. Paul. Ghirlanus de hereticis q. 5. num. 16. & sequentibus;* qui habetur in tom. 11. *statutum Iuris*, parte 2. Vnde aliquid in una materia dicetur fieri *statim*, si fiat intra hebdomadam, vel mensem, in alia vero materia non dicetur statim, nisi fiat intra diem. Sic David Psal. 36. loquens de humiliacione peccatorum, que eorum gloriam consequitur, dicit subsequi statim: *Inimici vero Domini mox ut honorificati fuerint, & exaltati, deficiente quenadmodum fuisse deficiunt;* vbi non intelligitur de consequtione intra diem, vel mensem; sed de illa, quæ non differatur per longum tempus. Sic enim explicatur vox *statim* in illa materia 2. Machab. c. 6. in illis verbis: *Etenim multo tempore non sinere peccatoribus esse sententia agere, sed statim ultiones adhibere, magni beneficij est indicium;* vbi *statim* accipitur, prout opponitur ad multum temporis; & tamen in aliis materiais non potest ita late explicari. Quando enim dicitur Ioan. 18. *Estatim gallos cantauit*, certe non potest intelligi de canto post diem, nec per vnam horam. Debet ergo totum hoc relinquiri prudentis arbitrio, qui ex materia huius praecerti & aliis circumstantiis iudicare debet, quæ dilatio opponatur, vel non opponatur illi.

162.
Observanda
est intentio
Concilij.

Ad hoc autem obseruanda est intentio Concilij in hac lege, qua fuit sacerdotum conscientia, & puritati consulere, qui propter necessitatem celebrandi filius posse confessionis remedium negligere: idcirco voluit prouidere, ita permittendo in calu veræ necessitatis celebrare cum contrito-

ne, vt maneret obligatio confidendi data occasione, vt tollatur periculum saepius celebrandi absque confessione. Illa autem particula *quamprimum*, idem est ac prima data opportunitate, seu, vt explicit regula Missalis, *cum primum poterit*. Vnde infero, posse contingere, quod aliquando obliget illud praecptum sub mortali ad confidendum eadem die, quando scilicet hodie habet confidarium, & non est certum, an cras illum sit habiturus, cum tamen infest eadem necessitas celebrandi cras; tunc enim etiam ter tertia die habiturus sit certo confidarium, debet hodie confiteri; quia dilatio illa, licet sit parua quoad tempus, est magna in qualitate, cum sit causa celebrandi iterum absque confessione; quod est directe contra finem huius praecerti.

Quando vero dilatio non afferret hoc periculum celebrandi absque confessione, sed steteret intra tempus minoris merae dilationis confessionis post Missam, rursus distinguendum videtur; nam si dilatio ho- dierna afferret periculum, non quidem communicandam postea absque confessione, sed tamen non confidendi per plures dies, quia nunc habebo confidarium, & postea non habebo illum; tunc dilatio ho- dierna videtur aduersari grauius praecerto Concilij, quo præcipitur confessio, cum primum poterit fieri, hoc est, prima occasione, & opportunitate habita; cui præcepto grauius obstat, qui vult dilatio illam notabilem post primam occasionem, & opportunitatem confidendi. Cessante autem illo periculo, videtur probabilis sententia illa, quod non sit dilatio grauius, quando intra triduum confitetur Sacerdos. Eodem enim modo præcipitur in cap. *Eos, qui de sententia excommunicationis, in 6. quod illi, qui in articulo mortis absoluuntur ab excommunicatione reseruata, postea si conualuerint, debent, cum primum commode possint, recurrere ad superiori, alioquin reincident in censuram; & tam non iudicabuntur reincidente, qui intra triduum datæ commoditatis recurrerint. Sicut etiam praecertum deferendii libros haeticorum ad Inquisitores non violat grauius, qui per biduum illos retineat; vt cum aliis docet Thom. Sanchez lib. 2. in *Decalog.* Sicut cap. 10. num. 55. Non ergo videtur magis stricte explicanda illa dictio, *quamprimum*, in calu nostro, neque enim videtur grauius opponi fini, aut praecerto Concilij illa brevis dilatio.*

Restabat nunc agere de obligatione negandi Eucharistiam indigno, seu peccatori publico vel occulto: de hoc tamen diximus satis supra dispe. 8. de *Sacramentis in communione*, sect. 10. & sequentibus.

DISPVTATIO XV.

De dispositione corporali re- quisita ad percipiendam Eucharistiam.

SECTIO I. Que mundities exigatur in cor- pore, praesertim à pollutione, & copula.

SECTIO II. De ieunio requisito ad communio- nem.

SECTIO III. Quomodo propter mortis peri- culum, vel necessitatem sumentis liceat com- municare, non præmisso ieunio.

SECTIO IV. Alij casus: in quibus licet absque ieunio Eucharistiam accipere.

QVæ ad corpus pertinent, reduci solent ad munditiam externam, & internam ipsius cor- potis.